ОСНОВНА ШКОЛА „ЛАЗА КОСТИЋ“
НОВИ БЕОГРАД

Милентија Поповића 72
11070 Нови Београд
тел/фах: 011/713-06-56
email: skola@lazakostic.edu.rs

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
за период шк. 2022/2023 - 2025/2026. године

Директор школе

_____

др Дубравка Томић

Садржај

1. Увод
2. Мисија и визија ОШ „Лаза Костић“
3. Просторни, материјално-технички и услови средине у којој школа ради
4. Сврха програма образовања, циљеви и задаци
5. План наставе и учења основног образовања и васпитања
6. Програми обавезних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање
7. Изборни програми по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање
8. Програми активности по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање
9. Програм допунске и додатне наставе
10. Програм културних активности школе
11. Програм школског спорта и спортско-рекреативних активности
12. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања и Програм превенције дискриминације и дискриминаторског понашања и вређања угледа, части и достојанства личности
13. Програм здравствене заштите
14. Програм социјалне заштите
15. Програм заштите животне средине
16. Програм сарадње са локалном самоуправом
17. Програм сарадње са породицом
18. Програм излета, екскурзија и наставе у природи
19. Програм рада школске библиотеке
20. Програм безбедности и здравља на раду
21. Начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад

а. Програм рада у продуженом боравку

б. Програм инклузивног образовања
в. Програм рада Ученичког парламента
г. Програм рада Клуба родитеља и наставника

24. Критеријуми за оцењивање на нивоу школе
25. Праћење реализације школског програма
26. Прилози Школског програма за период 2022-2026. г.

1. Увод

Школски програм израђен је за период од четири године, од школске 2022/23. до школске 2025/2026. године. Школски програм представља основу и усмерава образовно-васпитни рад свих наставника и стручних сарадника, као и стручних органа школе. Поједини делови Школског програма унапређују се у току његовог остваривања и по потреби се доносе измене и додаци у виду Анекса Школског програма.

Школским програмом обезбеђује се остваривање наставних планова и програма и потреба ученика и родитеља, школе и јединице локалне самоуправе. Школски програм израђен је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о основном образовању и васпитању и Правилнику о стандардима квалитета рада установа. Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовно-васпитни рад у школи. Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад. Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика. Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма у складу са Законом. Школски програм доноси Школски одбор, по правилу на четири године. Школа објављује школски програм у складу са Законом и општим актом школе.

Школски програм садржи обавезни, изборни и факултативни део.
Обавезни део школског програма садржи наставне предмете и садржаје који су обавезни за све ученике одређеног нивоа и врсте образовања.
Изборни део школског програма обухвата изборне наставне програме и садржаје програма по нивоима и врстама образовања од којих ученик обавезно бира један или више наставних предмета према својим склоностима. Један од обавезних изборних програма јесте верска настава или грађанско васпитање. Ученик обавезно бира са листе изборних програма верску наставу или

грађанско васпитање и други страни језик. Ученик који се определио за верску наставу или грађанско васпитање, изборни програм може једанпут да мења у току циклуса основног образовања и васпитања.
Школа је дужна да обезбеди остваривање обавезних физичких активности за све ученике, као и да понуди листу активности за које се ученици опредељују у складу са својим интересовањима.

Факултативни део школског програма обухвата наставне предмете којима се задовољавају интереси ученика у складу са могућностима школе, као и садржаје и облике слободних активности (хор, оркестар, екскурзије, секције, културне и друге активности...).

Начела израде школског програма

Школски програм утемељен је на начелима:

1) усмерености на процесе и исходе учења;
2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

Школски програм ОШ „Лаза Костић “ у Новом Београду основни је радни документ који приказује све планиране наставне теме и области, активности, као и организацију рада на остварењу циљева и задатака од првог до осмог разреда. Школски програм базиран је на следећим документима:

- Закон о основама система образовања и васпитања;
- Закон о основном образовању и васпитању;
- Наставни план за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања;
- Наставни програм образовања и васпитања за први и други разред основног образовања и васпитања;
- Наставни програм образовања и васпитања за трећи разред основног образовања и васпитања;
- Наставни програм образовања и васпитања за четврти разред основног образовања и васпитања;
- Наставни план за други циклус основног образовања и васпитања;
- Наставни програм за пети разред основног образовања и васпитања;
- Наставни програм за шести разред основног образовања и васпитања;
- Наставни програм за седми разред основног образовања и васпитања;
- Наставни програм за осми разред основног образовања и васпитања;
- Резултатима извршеног самовредновања у области школског програма.

2. Мисија и визија ОШ „Лаза Костић“

Мисија

Мисија наше школе је задовољавање образовно-васпитних и социо-емоционалних потреба ученика сагласно њиховим развојним карактеристикама и потребама савременог друштва и у складу са највишим образовним и васпитним стандардима, на ефективан и савремен начин. Отворени смо за новине, у домену информационо-технолошког напретка и примена различитих потврђено успешних метода и техника учења и реализације наставног процеса које би допринеле унапређењу васпитно-образовног процеса у нашој школи. Као школа, тежимо сталном унапређењу и доношењу најбољих одлука у процесу образовања и васпитања сарађујући и сагледавајући потребе свих учесника у образовном процесу.

Визија

Школа са савременом и квалитетном наставом у добро опремљеним кабинетима која мотивише ученике за стицање знања, задовољавање њихових развојних потреба и потреба савременог друштва и која омогућава бољу међусобну сарадњу на релацији наставник-учитељ-родитељ-друштвена заједница. У наредном периоду желимо да унапређујемо процес који смо започели у циклусу ШРП, да остваримо још савременије техничке, просторне и кадровске услове за рад, да створимо савремену школу у коју ученици, наставници и родитељи радо долазе, у којој се стичу функционална знања у складу са могућностима и потребама сваког ученика уз истовремени развој креативности и критичког мишљења, сарадње, развој физичке и здравствене структуре ученика кроз јачање спортског духа, да би смо пружили добру основу за наставак школовања.

3. Просторни, материјално-технички и услови средине у којој школа ради

Школа се налази у Новом Београду, у Улици Милентија Поповића 72. Зграда школе је подигнута 1977. године. Школа се налази на повољном месту за школовање деце, окружена стамбеним објектима 23. блока, са два вртића у непосредном окружењу и зеленим површинама око школе. Од простора намењених спорту школа поседује две сале за физичко васпитање, салу са вештачком стеном за спортско пењање, затворени базен, балон салу за фудбал, као и спољашње терене за мали фудбал, рукомет и кошарку.
Настава се одвија у матичној школи. Ученици од петог до осмог разреда имали су кабинетску наставу до наступања пандемије корона вируса када су услед примене заштитних мера, остајали у свом одељењу. У складу са актуалном ситуацијом и прописаним мерама, одлучиваће се о даљем начину спровођења наставе. Настава физичког васпитања одвијаће се у свим просторима намењеним спорту које школа поседује и на теренима у дворишту. Ученицима је на располагању библиотека чија грађа се непрестано обогаћује и прилагођава потребама школе, информатички кабинет и свечана сала.

Школа располаже и следећим просторијама:
У приземљу школске зграде за све видове наставе, боравак ученика, школске свечаности, стручне скупове, трибине, презентације различитих садржаја, постоји свечана сала са 200 седећих места мултимедијално опремљена уз школски пијанино, одговарајућом позорницом са практикаблима за школски хор.

Школска библиотека опремљена са 50 седећих места, у којој се налази и други школски пијанино, мултимедијална компјутерска опрема припремљена за савремено вођење библиотечког рада, као и све видове наставних садржаја, боравак ученика, стручне скупове и састанке.

У приземном делу школске зграде се налазе и зборница – наставничка канцеларија, канцеларије директора, секретара, рачуноводства, зубна амбуланта, кухиња са трпезаријом, неколико мањих просторија од којих се две користе за потребе одлагања наставних средстава. Остале мање просторије, а има их пет, користе за своје потребе помоћно – техничко особље наше школе.

На првом спрату школске зграде, поред набројаних учионица- кабинета и мале спортске сале, налазе се и канцеларија психолога, педагога и логопеда, керамичарска радионица и мали кабинет хемије у којима се у преподневној смени реализује настава ТИТ, као и други облици рада мањих група ученика (до 16 ученика).

Укупну затворену површину школског објекта која износи 6250m^2 чине, поред до сада набројаних просторија и сви припадајући ходници, мокри чворови, као и велики улазни хол.

Око школе се налази 15000 $m^{2,}$ школског дворишта и зелених површина са доста оштећеним бетонским стазама, пролазима и прилазима, што за одржавање овог простора изискује знатна материјална улагања, као и повећан број радника. Школа је упутила захтев Секретаријату за образовање и дечју заштиту и послала пројекат за санацију школског дворишта. Након што се одобре средства, почеће реализација пројекта и санација школског дворишта.
У оквиру школског дворишта на површини од 1000 m^2, иза велике спортске сале и затвореног школског базена, постављена је монтажна балон сала са подлогом од вештачке траве, која се наставним данима до 16^{00} часова користи за спортске наставне активности.
Фасадна столарија је замењена и дорађена према раније предатом пројекту у делу који је остао недовољно довршен. Под у фискултурној сали је замењен и постављена је савремена подлога. Школа редовно опрема учионице савременом техничком опремом, као што су рачунари и пројектори, већином на основу донација. У последњем периоду уграђени су и УВ индикатори.

4. Сврха програма образовања, циљеви и задаци

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и доприноси демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних црквава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

5. План наставе и учења основног образовања и васпитања

Настава је основа образовно-васпитног процеса у школи. Образовно-васпитни рад организује се на српском језику и ћириличном писму. Уколико се има изјашњених ученика, за припаднике националне мањине образовно-васпитни рада реализује се у складу са законским одредбама. Када се образовање стиче на језику националне мањине, учење српског језика је обавезно.

План и програм наставе и учења обавезних предмета по разредима реализује се према следећим важећим документима:

Службени гласник Републике Србије	Разред
Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, број 10/17, 12/18, 15/18, 18/18, 1/19 и 2/20)	I РАЗРЕД
Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 16/18, 3/19 и 5/21)	II РАЗРЕД
Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 5/19, 1/20 и 6/20)	III РАЗРЕД
Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 11/19, 6/20 и 7/21)	IV РАЗРЕД
Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, бр. 15/18, 18/18, 3/19, 3/20, 6/20 и 17/21)	V РАЗРЕД
Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, бр. 15/18, 18/18, 3/19, 3/20, 6/20 и 17/21)	VI РАЗРЕД
Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 5/19, 1/20, 6/20, 8/20, 5/21 и 17/21)	VII РАЗРЕД
Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 11/19, 2/20, 6/20, 5/21 и 17/21)	VIII РАЗРЕД

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик матерњи језик[1]	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски језик као нематерњи[2]	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
6.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
10.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	/	/

11.	Пројектна настава	/	/	/	/	/	/	1	36
У К У П Н О: А		20-22*	720-792*	21-23*	756-828*	21-24*	756-864*	21-24*	756-864*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								
1.	Верска настава/Грађанско васпитање[3]	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе [4]	2	72	2	72	2	72	2	72
У К У П Н О: Б		1-3*	36-108*	1-3*	36-108*	1-3*	36-108*	1-3*	36-108*
У К У П Н О: А + Б		21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	22-25*	792-900*	22-25*	792-900*

1 Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

2 Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

3 Ученик бира један од понуђених изборних програма.

4 Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм али није у обавези.

5 Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

** Број часова за ученике припаднике националних мањина*

*** Настава у природи организује се у складу са одговарајућим правилником.*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програми

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Редовна настава	21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	22-25*	792-900*	22-25*	792-900*
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Додатна настава					1	36	1	36
4.	Настава у природи**	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Час одељенског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности[5]	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност матерњи језик[1]	5	180	4	144
2.	Српски као нематерњи језик [2]	3	108	3	108
3.	Страни језик	2	72	2	72
4.	Ликовна култура	2	72	1	36
5.	Музичка култура	2	72	1	36
6.	Историја	1	36	2	72
7.	Географија	1	36	2	72
8.	Физика	-	-	2	72
9.	Математика	4	144	4	144
10.	Биологија	2	72	2	72
11.	Хемија	-	-	-	-
12.	Техника и технологија	2	72	2	72
13.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
14.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54[3]	2	72+54[3]
УКУПНО: А		24-27*	918-1026*	25-28*	954-1062*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ				
1	Верска настава/ Грађанско васпитање[4]	1	36	1	36
2.	Други страни језик[5]	2	72	2	72
3.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе [6]	2	72	2	72
УКУПНО: Б		3-5*	108-180*	3-5*	108-180*
УКУПНО: А + Б		27-30*	1026-1134*	28-31*	1062-1170*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО–ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27-30*	1026-1134*	28-31*	1062-1170*

2.	Слободне наставне активности[7]	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатна настава	1	36	1	36

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности[8]	1	36	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње	

1 Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.
2 Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.
3 Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање.
4 Ученик бира један од понуђених изборних програма.
5 Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.
6 Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм, али није у обавези.
7 Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.
8 Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима школе.
** Број часова за ученике припаднике националних мањина*

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност _____језик[1]	4	144	4	136
2.	Српски као нематерњи језик[2]	3	108	2	68
3.	Страни језик	2	72	2	68
4.	Ликовна култура	1	36	1	34
5.	Музичка култура	1	36	1	34
6.	Историја	2	72	2	68
7.	Географија	2	72	2	68
8.	Физика	2	72	2	68
9.	Математика	4	144	4	136
10.	Биологија	2	72	2	68
11.	Хемија	2	72	2	68
12.	Техника и технологија	2	72	2	68
13.	Информатика и рачунарство	1	36	1	34

14.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	102
УКУПНО: А		28–31*	1008–1116*	28–30*	952–1020*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ				
1	Верска настава/ Грађанско васпитање[3]	1	36	1	34
2.	Други страни језик[4]	2	72	2	68
3.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе[5]	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3–5*	108–180*	3–5*	102–170*
УКУПНО: А + Б		31–34*	1116–1224*	31–33*	1054–1122*

Облици образовно-васпитног рада којима
се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	31–34*	1116–1224*	31–33*	1054–1122*
2.	Слободне наставне активности[6]	1	36	1	34

3.	Допунска настава	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	34

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности[7]	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

1 Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

2 Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

3 Ученик бира један од понуђених изборних програма.

4 Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.

5 Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм, али није у обавези.

6 Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.

7 Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима школе.

** Број часова за ученике припаднике националних мањина*

6. Програми обавезних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање
и
7. Изборни програми по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање

део су прилога Школског програма према следећем списку:

Прилози Школског програма 2022-2026. г. :

1.1. Програм обавезних предмета Први разред
1.2. Програм изборних програма Први разред
2.1. Програм обавезних предмета Други разред
2.2. Програм изборних програма Други разред
3.1. Програм обавезних предмета Трећи разред
3.2. Програм изборних програма Трећи разред
4.1. Програм обавезних предмета Четврти разред
4.2. Програм изборних програма Четврти разред
5.1. Програм обавезних предмета Пети разред
5.2. Програм изборних програма Пети разред
6.1. Програм обавезних предмета Шести разред
6.2. Програм изборних програма Шести разред
7.1. Програм обавезних предмета Седми разред
7.2. Програм изборних програма Седми разред
8.1. Програм обавезних предмета Осми разред
8.2. Програм изборних програма Осми разред
9.1. Верска настава –програм од 1. до 4. разреда
9.2. Верска настава – програм од 5. до 8. разреда

8. Програми активности по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање

Према Правилницима у којима се спецификује оквир слободних наставних активности (Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021), Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021) и Правилника о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021) слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. *Народна традиција* и *Шах*). **Школа ће самостално припремити програм слободних наставних активности, према интересовањима и потребама ученика као део годишњег плана и анекс овог Школског програма уколико за тим буде било потребе.**

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. У првој групи су *Вежбањем до здравља, Животне вештине* и *Медијска писменост,* а у другој *Предузетништво, Моја животна*

средина и *Уметност.* Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила *Домаћинство, Цртање сликање и вајање, Чувари природе, Музиком кроз живот* и *Сачувајмо нашу планету*, а за ученике 7. и 8. разреда *Филозофија са децом*.

Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.

Детаљњи садржаји програма са начинима и поступцима за њихово остваривање дати су у прилогу Школског програма.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Добар уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. *Закона о основном образовању и васпитању* и *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању* (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСОВА ГОДИШЊЕ
Цртање, вајање и сликање - од шк. 2022/23. године	V/VI	Циљ активности је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања	36
Чувари природе - од шк. 2022/23. године	V/VI	Циљ активности је да ученици стекну знање, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја	36

Музиком кроз живот - од шк. 2022/23. године	V/VI	Циљ активности је да ученик развија стваралачко и креативно мишљење кроз практичан рад, мотивацију, интелектуални социјални, емоционални и морални развој, свест о сопственом здрављу, опажање, осетљивост за естетику, радозналост и самопоуздање како би био оспособљен за креативно решавање проблема и имао одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа	36
Сачувајмо нашу планету - од шк. 2022/23. године	V/VI	Циљ активности је развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, разумевање односа човек-природа са циљем бољег схватања света који га окружује, лакше сналажење у природном и социјалном окружењу и формирање одговорног и активног појединца у циљу разумевања и примене концепта одрживог развоја.	36
Медијска писменост	V/VI	Циљ учења слободне наставне активности *Медијска писменост* је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.	36
Театар на енглеском језику	V/VI	Циљ слободне наставне активности заснива се на општим циљевима образовања везаним за развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења као и развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства. Заснована је на потребама ученика да овладају комуникативним компетенцијама и развију способности учења енглеског језика и стекну позитиван однос према другим културама као и подстицање индивидуалних склоности и интересовања.	36

Свакодневни живот у прошлости	V/VIII	Циљ изучавања предмета је проширивање знања из области опште културе и оспособљавање ученика да, кроз упознавање с начином живота људи у прошлости, боље разумеју свет и време у коме живе и развију свест о континуитету и укорењености. Ученици би требало да се упознају са специфичностима динамике културних промена и да науче како да сагледају себе у контексту "другог", да би сопствени идентитет што потпуније интегрисали у шири контекст разуђене и сложене садашњости.	36/34
Моја животна средина - од шк. 2022/23. године	VII/VIII	Циљ активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја	36/34
Уметност - од шк. 2022/23. године	VII/VIII	Циљ активности је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима, као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа	36/34

Прилог Школског програма 2022-2026. године:

10.1. Програми слободних наставних активности за пети и шести разред
10.2. Програми слободних наставних активности за седми и осми разред

9. Програм допунске и додатне наставе

За ученике који у редовној настави теже савладавају делове програма, организује се **допунска настава**. Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештину из неких наставних

области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења.

Допунска настава у првом циклусу образовања и васпитања

У наставку су дати програми допунске наставе из српског језика и математике за I, II, III и IV разред.

Допунска настава - СРПСКИ ЈЕЗИК – 1. разред

Ред. број часа	Наставна јединица
1.	Школски прибор – разговор
2.	Моторичке вежбе (за развијање и опуштање руке и шаке, као увод у почетну наставу писања)
3.	Моторичке вежбе (за развијање и опуштање руке и шаке)
4.	Гласови и шчитавање слова
5.	Писање и читање штампаних слова
6.	Писање обрађених писаних слова
7.	Писање слова и читање
8.	Преписивање штампаног текста писаним словима
9.	Писање писма Деда Мразу
10.	Писање текстова писаним словима
11.	Писање реченица – преписивање штампаног текста писаним словима
12.	Стихови које си научио напамет
13.	Читање текста „Коза и седам јарића“
14.	Читање обрађених текстова
15.	Састављање и писање реченица на тему „Пролеће“
16.	Читање текстова који су обрађени на часовима српског језика
17.	Читање текстова из читанке
18.	Преписивање текстова писаним словима

Допунска настава - МАТЕМАТИКА – 1. разред

Ред. број часа	Наставна јединица
1.	Вежбе оријентације у простору
2.	Линија, тачка, дуж, врста линије
3.	Предмети облика круга, правоугаоника и квадрата
4.	Задаци за вежбање у оквиру скупова
5.	Задаци за вежбање у оквиру бројева
6.	Задаци за вежбање у оквиру бројева
7.	Знаци: +, -, =
8.	Сабирање и одузимање на бројевној правој
9.	Сабирање и одузимање до 5
10.	Бројеви прве десетице
11.	Сабирци и збир; умањеник, умањилац и разлика; Замена места и здруживање сабирака
12.	Сабирање и одузимање у оквиру прве десетице
13.	Сабирањеи одузимањеу оквиру прве десетице
14.	Сабирање и одузимање бројева до 20
15.	Сабирање и одузимање бројева до 20
16.	Писање и читање бројева до 100
17.	Сабирање и одузимање бројева до 100
18.	Сабирање и одузимање бројева до 100. Јединице за дужину

ДОПУНСКА НАСТАВА
СРПСКИ ЈЕЗИК ДРУГИ РАЗРЕД

Циљеви и задаци:
Помоћ ученицима са тешкоћама у усвајању и разумевању наставног садржаја;
Помоћ ученицима који немају потребно самопоуздање или нису довољно мотивисани;
Помоћ ученицима који због опрвданог изостајања са редовне наставе имају тешкоће у усвајању и разумевању наставног садржаја;
Сагледавање специфичности заостајања у савладавању градива и проналажење начина успешног превазилажења проблема у сваком појединачном случају.

Редни бр.	Назив наставне јединице
1.	Вежбе читања
2.	Вежбе писања (правопис)
3.	Вежбе читања (изражајно)
4.	Реченице по значењу
5.	Писање по диктату
6.	Речи које именију бића и предмете
7.	Речи које означавају радњу
8.	Изражајно читање
9.	Правописна правила
10.	Штампана слова латинице
11.	Штампана слова латинице
12.	Читамо и пишемо штампаним словима латинице
13.	Писана слова латинице
14.	Читамо и пишемо писаним словима латинице
15.	Прошлост,садашњост, будућност
16.	Вежбе читања и писања латиничним писмом
17.	Препричавање приче по избору
18.	Писање састава на задату тему

ДОПУНСКА НАСТАВА
МАТЕМАТИКА ДРУГИ РАЗРЕД

Циљеви и задаци:
Помоћ ученицима са тешкоћама у усвајању и разумевању наставног садржаја;
Помоћ ученицима који немају потребно самопоуздање или нису довољно мотивисани;
Помоћ ученицима који због опрвданог изостајања са редовне наставе имају тешкоће у усвајању и разумевању наставног садржаја;
Сагледавање специфичности заостајања у савладавању градива и проналажење начина успешног превазилажења проблема у сваком појединачном случају.

Редни бр.	Назив наставне јединице
1.	Бројеви до 100
2.	Сабирање и одузимање
3.	Мерење дужине
4.	Сабирање и одузимање двоцифрених бројева (28 + 6; 23 - 5)
5.	Здруживање сабирака
6.	Једначине са сабирањем и одузимањем
7.	Једначине са сабирањем и одузимањем
8.	Множење као сабирање једнаких сабирака
9.	Меримо време
10.	За толико већи и толико пута већи број
11.	Здруживање чинилаца
12.	Таблица множења
13.	Одређивање половине
14.	Толико пута мањи и за толико мањи број
15.	Дељење
16.	Једначине са множењем
17.	Једначине са дељењем
18.	Дељење двоцифреног броја једноцифреним

ДОПУНСКА НАСТАВА - СРПСКИ ЈЕЗИК ТРЕЋИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Књижевност - лирика - епика - драма (читање и тумачење текста)	4	- читање текстова - активно учествовање у причању - рецитовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - илустративна	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - поступно и систематично оспособљавање ученика за лигичко схватање и критичко процењивање текста - развијање потребе за књигом, способности да се

					њоме самостално служи
Језик – граматика (врсте речи, служба речи, реченице) и правопис (употреба великог слова, писање речце ЛИ и Не и управни говор)	8	- активно слушање - састављање реченица - именује и чита слова латинице - писање по диктату	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - демонстра-тивна - игра	- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика - савладавање читања и писања латинице
Култура изражавања (усмено и писмено) - препричавање, причање, извештавање - усмено и писмено вежбање	6	- слушање - активно учествује у причању - посматра слике и склапа причу - описује на основу онога што је видео, осетио,доживео - пише састав	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - посматрачка - метод писаних радова	- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и слилског израза

Допунска настава МАТЕМАТИКА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
1. Понављамо градиво другог разреда	2	- сабирање и одузимање до 100 - множење и дељење до 100	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- именовање - упоређивање - решавање задатака	- поновити градиво другог разреда
Природни бројеви до 1000	10	- читање, записивање, упоређивање бројева до 1000	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем	- демонстративна - интерактивна - илустративна	- савладавање основних операција с природним бројевима као и основних знакова тих операција

		-сабирање и одузимање до 1000 - множење и дељење троцифрених и једноцифрених бројева - меморисање - запажање - уочавање	-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност		- упознају употребу слова као ознаку за непознати број - умеју да решавају једноставне текстуалне задатке са једном и две рачунске операције, као једначине са једном операцијом бројева до 1000
Геометријски објекти и њихови међусобни односи: Правоугаоник, квадрат, троугао, круг	3	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	демонстративна - интерактивна - илустративна	- упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе - уочавају и стичу спретност у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија - уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи -рачунање обима и површине?
Мерење и мере	3	- упоређивање - мерење	-усмерава -наводи	- демонстративна - игра	- упознају и примењују мере за

Мере за дужину, запремину, време		- примена стечених знања	-ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- интерактивна	дужину, запремину и време - оспособити ученике за прецизност у мерењу

ДОПУНСКА НАСТАВА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД – Српски језик и математика

Допунска настава се организује за ученике који - из објективних разлога - у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Српски језик:

Циљеви: - развијање смисла и способности за правилно, течно, уверљиво, усмено и писмено изражавање -богаћење речника,језичког и слилског израза -оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника) -увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног,логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) -оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова -поступно и систематично

упознавање граматике и правописа српског језика -упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика.

Математика

Циљеви:-да савладају читање, писање природних бројева у декадном бројевном систему -умеју да читају и записују помоћу слова основна својства рачунских операција -науче да природне бројеве приказују тачкама бројевне полуправе -успешно решавају једноставне текстуалне задатке -врше четири основне рачунске операције у скупу природних бројева -упознају мерење масе тела и запремине течности, упознају нове јединице мера и њихове односе - знају да одреде површину правоугаоника и квадрата - упознају јединице за површину и запремину и примењују их при рачунању везано за квадрат, правоугаоник, квадар и коцку**.**

Српски језик		Математика	
Број часа	Наставна јединица	Број часа	Наставна јединица
1.	Читање непознатог текста	1.	Рачунање у блоку бројева до 1 000
2.	Реченице по облику и значењу	2.	Читање и писање бројева до милион
3.	Именице	3.	Читање и писање бројева већих од милион
4.	Пишемо о јесени	4.	Јединице за површину
5.	Личне заменице	5.	Писмено сабирање и одузимање вишецифрених бројева
6.	Причамо причу	6.	Површина квадрата и правоугаоника
7.	Придеви	7.	Редослед рачунских операција
8.	Управни говор	8.	Једначине и неједначине са сабирањем и одузимањем
9.	Глаголи	9.	Квадар и коцка
10.	Препричавање	10.	Површина квадра и коцке

11.	Неуправни говор	11.	Множење вишецифреног броја једноцифреним бројем
12.	Употреба великог слова	12.	Дељење вишецифреног броја једноцифреним бројем
13.	Опис драге особе	13.	Множење и дељење вишецифрених бројева
14.	Променљиве речи	14.	Множење и дељење у скупу N
15.	Правопис	15.	Запремина квадра и коцке
16.	Служба речи	16.	Математички изрази
17.	Објекат	17.	Једначине и неједначине са множењем и дењењем
18.	Атрибут	18.	Разломци

Поред предмета српски језик и математика, корективно-педагошки рад и допунска настава организују се и из предмета физичко и здравствено васпитање за ученике трећег и четвртог разреда који имају потешкоће у савладавању градива и ученике са смањеним физичким способностима који подразумевају савладавање оних програмских садржаја које ученици нису успели да савладају на редовној настави, као и развијање њихових физичких способности. Из предмета страни језик циљ допунске наставе је предузимање мера **допунског објашњавања**, кориговања грешака и увежбавања како би сви ученици постигли задовољавајући успех и остварили програмом дефинисане резултате учења.

ДОДАТНА НАСТАВА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

Циљ: Продубљивање знања у подручју математике, усвајање математичких појмова, подстицањена математичка такмичења, сусрете и смотре.

Ред. бр. теме	Број часа	Наставна јединица
I Природни бројеви и операције са њима		
	1.	Записивање бројева
	2.	Пребројавање бројевних скупова
	3.	Рачунске операције природним бројевима
	4.	Нумерација бројева
	5.	Дешифровање
	6.	Зависност резултата од промене компонената операције
	7.	Сложени задаци са природним бројевима
	8.	Сложени задаци са природним бројевима
II Логички и комбинаторни задаци – проблемски задаци		
	9.	Метода дужи
	10.	Метода правоугаоника
	11.	Метода таблица
	12.	Метода Веновог дијаграма
	13.	Метода лажне претпоставке
	14.	Проблемски задаци
III Квадрат и правоугаоник		
	15.	Обим правоугаоника и квадрата
	16.	Обим правоугаоника и квадрата

	17.	Површина правоугаоника и квадрата
	18.	Површина правоугаоника и квадрата
	19.	Површина правоугаоника и квадрата
IV Математичка рекреација		
	20.	Магични квадрат
	21.	Магични троугао
	22.	Магична трака
V Проблеми тешких ситуација		
	23.	Задаци пресипања
	24.	Задаци размештаја предмета и превожења
VI Пребројавање		
	25.	Пребројавање дужи, троуглова, четвороуглова
	26.	Пребројавање дужи, троуглова, четвороуглова
VII Квадар и коцка		
	27.	Површина квадра и коцке
	28.	Површина квадра и коцке
	29.	Површина квадра и коцке
	30.	Површина квадра и коцке
VIII Занимљиви задаци		
	31.	Игре шибицама
	32.	Бројевни ребуси
	33.	Задаци досетке
	34.	Задаци геометријских садржаја

	35.	Математичке игре
	36.	Занимљиви задаци

Допунска и додатна настава у другом циклусу образовања и васпитања

Циљ допунске наставе у другом циклусу основног образовања и васпитања је пружање подршке ученицима у учењу и савладавању наставних садржаја.

Додатна настава се организује за ученике који показују посебне способности и интересовања за поједине области природних и друштвених наука, пружајући им могућност да континуирано развијају своју даровитост.

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор одређених садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Врсте речи	
	Глаголски облици	

	Језичка култура и правопис	
	Књижевни родови и врсте Стилске фигуре	
УКУПНО		36
ШЕСТИ РАЗРЕД	Глаголски облици	
	Творба речи	
	Гласовне промене	
	Књижевни родови и врсте Стилске фигуре	
	Језичка култура и правопис	
УКУПНО		36
СЕДМИ РАЗРЕД	Језичка култура и правопис Глаголски облици	
	Синтакса: Комуникативна реченица: Зависне и несзависне реченице	
	Књижевни родови и врсте Стилске фигуре	
УКУПНО	36	36
ОСМИ РАЗРЕД	Историја језика	
	Језичка култура и правопис	
	Синтакса	
	Књижевни родови и врсте Стилске фигуре	
УКУПНО		34

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Припрема за такмичење: Језичка култура и правопис	
	Књижевна олимпијада	
	Литерарни радови	
	Читалачка значка	
УКУПНО		36
ШЕСТИ РАЗРЕД	Припрема за такмичење	
	Језичка култура и правопис	
	Књижевна олимпијада	
	Литерарни радови	
	Читалачка значка	
УКУПНО		36
	Припрема за такмичење Језичка култура и правопис Књижевна олимпијада	
	Литерарни радови	
	Читалачка значка	
УКУПНО		36
СЕДМИ РАЗРЕД	Акценат	2
	Лексика	2
	Медији	2

	Књижевност	4
УКУПНО		10
ОСМИ РАЗРЕД	Акценат	2
	Лексика	2
	Медији	1
	Књижевност	4
УКУПНО		9

МАТЕМАТИКА - ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака према индивидуалним способностима ученика у виду радних/наставних листића, или делова одређених целина из наставних садржаја. Комбиновани рад	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	
	РАЗЛОМЦИ – 1. ДЕО	
	УГАО	
	РАЗЛОМЦИ – 2. ДЕО	
	ОСНА СИМЕТРИЈА	
	РАЗЛОМЦИ – 3. ДЕО	

УКУПНО	По темама по потреби - до 36 часова укупно	
ШЕСТИ РАЗРЕД	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	
	ТРОУГАО	
	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ – I део	
	ЧЕТВОРОУГАО	
	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ – II део	
	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА	
УКУПНО	По темама по потреби - до 36 часова укупно	
СЕДМИ РАЗРЕД	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	
	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	
	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ – I део	
	МНОГОУГАО	
	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ – II део	
	КРУГ	
	ОБРАДА ПОДАТАКА	
УКУПНО	По темама по потреби - до 36 часова укупно	
ОСМИ РАЗРЕД	СЛИЧНОСТ ТРОУГЛОВА	2
	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	3
	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	5
	ПРИЗМА	3
	ПИРАМИДА	4
	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	4
	ВАЉАК	3
	СИСТЕМИ ЛИН.ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	5
	КУПА	4
	ЛОПТА	1
УКУПНО	По темама по потреби - до 34 часа укупно	34

МАТЕМАТИКА - ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање даровитих ученика који брже напредују, организација додатног рада према склоностима, способностима и интересима (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење и подстицање даровитих ученика на даљи рад.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	
	КОЦКА И КВАДАР (ПОВРШИНА И ЗАПРЕМИНА)	
	СКУПОВИ И СКУПОВНЕ ОПЕРАЦИЈЕ	
	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	
	ПРЕБРОЈАВАЊЕ СКУПОВА ТАЧАКА, ФИГУРА И БРОЈЕВА	
	ПРОСТИ И СЛОЖЕНИ БРОЈЕВИ	
	НЗД И НЗС	
	ЈЕДНАКОСТ И УПОРЕЂИВАЊЕ РАЗЛОМАКА	
	УГАО	
	САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ РАЗЛОМАКА	
	ДИОФАНТОВЕ ЈЕДНАЧИНЕ (У СКУПУ ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА)	
УКУПНО	По темама по потреби - до 36 часова укупно	
ШЕСТИ РАЗРЕД	ОПЕРАЦИЈЕ СА РАЗЛОМЦИМА	
	ПРИМЕНЕ РАЗЛОМАКА (ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ, ПРОЦЕНТИ)	
	ОСНА СИМЕТРИЈА	

	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ С ЊИМА	
	ТРОУГАО (УГЛОВИ ТРОУГЛА, ВРСТЕ ТРОУГЛОВА, ОДНОСИ СТРАНИЦА И УГЛОВА)	
	ДЕЉИВОСТ, ПРОСТИ И СЛОЖЕНИ БРОЈЕВИ	
	ЕУКЛИДОВ АЛГОРИТАМ	
	САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ РАЦИОНАЛНИХ БРОЈЕВА	
	ПРЕБРОЈАВАЊЕ СКУПОВА ТАЧАКА, ФИГУРА И БРОЈЕВА	
	ДИРИХЛЕОВ ПРИНЦИП	
	ТРОУГАО (ПОДУДАРНОСТ, ЦЕНТРИ ОПИСАНЕ И УПИСАНЕ КРУЖНИЦЕ)	
	ОПЕРАЦИЈЕ СА РАЦИОНАЛНИМ БРОЈЕВИМА, ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ	
	ГЕОМЕТРИЈСКИ ДОКАЗ	
	ДИОФАНТОВЕ ЈЕДНАЧИНЕ (У СКУПУ ЦЕЛИХ БРОЈЕВА)	
УКУПНО	По темама по потреби - до 36 часова укупно	
СЕДМИ РАЗРЕД	ЧЕТВОРОУГАО	
	ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА	
	КВАДРИРАЊЕ И КОРЕНОВАЊЕ	
	ИРАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	
	ОПЕРАЦИЈЕ С РЕАЛНИМ БРОЈЕВИМА	
	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА И ПРИМЕНЕ	
	ПРОПОРЦИЈЕ, ПРОЦЕНТИ И ПРИМЕНЕ	
	ХЕРОНОВА ФОРМУЛА И ПРИМЕНЕ	
	СТЕПЕНИ И ОПЕРАЦИЈЕ С ЊИМА	
	ЗНАЧАЈНЕ ТАЧКЕ ТРОУГЛА	
	УВОД У КОМБИНАТОРИКУ. РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА КОРИШЋЕЊЕМ ПОСЛЕДЊЕ ЦИФРЕ	
	ПОЛИНОМИ И ПРИМЕНЕ (ЈЕДНАКОСТИ И НЕЈЕДНАКОСТИ, ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ, ДЕЉИВОСТ)	
	МНОГОУГАО.	
	АЛГЕБАРСКИ РАЗЛОМЦИ	
	ПРИМЕНА ДИРИХЛЕОВОГ ПРИНЦИПА У ГЕОМЕТРИЈИ	

	ДИОФАНТОВЕ ЈЕДНАЧИНЕ (ПРИМЕНА АЛГЕБАРСКИХ ТРАНСФОРМАЦИЈА)	
УКУПНО	По темама по потреби - до 36 часова укупно	
ОСМИ РАЗРЕД	ТАНГЕНТНИ И ТЕТИВНИ ЧЕТВОРОУГАО	1
	СЛИЧНОСТ	2
	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	1
	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ И ПРИМЕНЕ	3
	ДИОФАНТСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	2
	ЈЕДНАЧИНЕ СА АПСОЛУТНИМ ВРЕДНОСТИМА	2
	ФУНКЦИЈЕ И ЧИТАЊЕ ГРАФИКА	2
	ФУНКЦИЈЕ СА АПСОЛУТНИМ ВРЕДНОСТИМА	2
	ГЕОМЕТРИЈСКА ТЕЛА – РАВНИ ПРЕСЕЦИ	6
	НЕЈЕДНАКОСТИ И ПРИМЕНЕ.	2
	НЕКИ ЕЛЕМЕНТАРНИ ПРОБЛЕМИ ЕКСТРЕМНИХ ВРЕДНОСТИ	2
	КОНГРУЕНЦИЈЕ ПО МОДУЛУ	2
	РЕШАВАЊЕ СИСТЕМА ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА	2
	ЗАДАЦИ ЛОГИЧКО - КОМБИНАТОРНЕ ПРИРОДЕ	5
УКУПНО	По темама по потреби - до 34 часа укупно	34

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за јени одре разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.

Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Greetings	1
	The verb ‘be’	2
	Possessive adjectives/Family members	1
	Present Simple Tense	3
	Nouns	2
УКУПНО		**9**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Verbs ‘be’ and ‘have got’	1
	Present Simple Tense	3
	Prepositions	1
	Countable and uncountable nouns	1
	The comparison of adjectives	2
	Present Continuous Tense	1
УКУПНО		**9**
СЕДМИ РАЗРЕД	Past Simple	3
	Future with ‘will’ and ‘going to’	2
	Present Perfect	3
	Past Continuous	1
УКУПНО		**9**
ОСМИ РАЗРЕД	Past Simple and Past Continuous	2
	Present Perfect	3
	Passive voice	2
	First conditional	2
УКУПНО		**9**

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради боље комуникације ученика на енглеском језику.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	School days	2
	Family	2
	Time out and places	3
	Food	2
УКУПНО		**9**
ШЕСТИ РАЗРЕД	My life	2
	Holidays	2
	Food	3
	The world	2
УКУПНО		**9**
СЕДМИ РАЗРЕД	My life	2
	The future	3
	Cities	2
	Experiences	2
УКУПНО		**9**
ОСМИ РАЗРЕД	Past and present	2
	Fame and fortune	2
	Health and safety	3
	Our environment	2
УКУПНО		**9**

БИОЛОГИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за јени одре разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака: Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Особине живих бића: ћелијска организација, нивои организације и покретљивост	
	Особине живих бића: исхрана и дисање	
	Особине живих бића: надражљивост, размножавање и излучивање	
	Особине живих бића: одржање стаблилне унутрашње равнотеже организма	
	Особине живих бића: променљивост током времена, разноврсност живог света	
	Живот у екосистему	
	Наслеђивање и еволуција	
	Порекло и разноврсност живота	
	Човек и здравље	
УКУПНО		**9 часова**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Протисти: амебе, бичари, трепљари и паразитске праживотиње	
	Једноставни бескичмењаци: сунђери, дупљари, пљоснати црви	
	Једноставни бескичмењаци: ваљкасти црви, чланковити црви, мекушци	
	Бескичмењаци сложеније грађе: зглавкари и бодљокошци	
	Кичмењаци: рибе	

	Кичмењаци: водоземци и гмизавци; амнионтско јаје	
	Кичмењаци: птице	
	Кичмењаци: сисари	
	Еволуција живог света; природна и вештачка селекција	
УКУПНО		**9 часова**
СЕДМИ РАЗРЕД	Човек и његови преци	
	Ћелијска организација; ћелијске деобе; хромозоми, ДНК, и гени	
	Кожни систем; скелетни систем; мишићни систем	
	Нервни систем;	
	Ендокрини систем; систем чулних органа	
	Дигестивни систем и систем органа за дисање	
	Систем органа за циркулацију: крвни и лимфни систем	
	Систем органа за излучивање; систем органа за размножавање	
	Пубертет и промене у понашању	
УКУПНО		**9 часова**
ОСМИ РАЗРЕД	Живот и животна средина	
	Основи екологије: абиотички фактори, популација	
	Основи екологије: биотоп и биоценоза, еколошка ниша, спратовност, фенолошке фазе	
	Основи екологије: екосистем; кружење супстанце и проток енергије; трофички нивои; сукцесије	
	Основи екологије: биоми и биосфера	
	Биодиверзитет, црвене листе, црвене књиге, природна добра и национални паркови	
	Климатеске промене; глобално загревање; киселе кише	
	Оштећење озонског омаотача; дефорестација; десертификација	
	Еколошка култура; правни основи у заштити животне средине	
УКУПНО		**9 часова**

БИОЛОГИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Посматрање ћелија воћа, плуте, хуманих ћелија	
	Посматрање грађе лептира, пера птице	
	Посматрање протока воде кроз биљку; транспирација (опционо)	
	Вегетативно размножавање биљака	
	Гајење винских мушица	
	Модел плућа – вежба и оглед	
	Генетика и ја - огледи	
УКУПНО		**9 часова**
	Гајење парамецијума у култури; огледи	
	Дафнија и циклопс у језерској води; посматрање тардиграда	
	Оглед са рибљим мехуром	
	Посматрање грађе пера и јајета птица	
	Израда хранилице и кућица за птице - пројекат	
УКУПНО		**9 часова**
СЕДМИ РАЗРЕД	Посматрање властитог ткива и ћелија	
	Упознај своје кости и мишиће; испитивање састојака кости	

	Распоред чула у кожи; испитивање зона укуса на језику	
	Доказивање постојања слепе мрље у оку; оптичке илузије	
	Испитивање деловања амилазе на скроб; деловање хлороводоничне киселине и пепсина на беланчевине;	
	Посматрање грађе трбушне дупље човека на моделу;склапање.	
УКУПНО		**9 часова**
ОСМИ РАЗРЕД	Утицај еколошких фактора (температуре, светлости и воде) на биљке	
	Доказивање присуства угљен-диоксида у ваздуху; доказивање прашине у ваздуху	
	Симбиоза – корен биљке (лептирњача) и микроорганизми	
	Екосистем стајаћих вода – језеро или бара; ливадска или шумска заједница – теренски рад	
	Одређивање густине популације; одређивање покровности биљних врста	
	Израда дихотомог кључа врста биљака	
	Врсте које нестају - пројекат	
УКУПНО		**9 часова**

ИСТОРИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године

Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	ПРАИСТОРИЈА	1
	СТАРИ ИСТОК	2
	АНТИЧКА ГРЧКА	3
	АНТИЧКИ РИМ	3
УКУПНО		9
ШЕСТИ РАЗРЕД	ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	3
	ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	3
	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ	3
УКУПНО	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (ДО СРЕДИНЕ 19. ВЕКА)	9
СЕДМИ РАЗРЕД	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (ДО СРЕДИНЕ 19. ВЕКА)	3
	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19. ВЕКА	3
	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ 20. ВЕКА	3
УКУПНО		9

ОСМИ РАЗРЕД	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА	3
	ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	3
	СВЕТ, ЕВРОПА И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	3
УКУПНО		9

ИСТОРИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака (садржаја) према индивидуалним способностима, склоностима и интересовањима ученика. Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	СТАРИ ИСТОК	3
	АНТИЧКА ГРЧКА	3
	АНТИЧКИ РИМ	3
УКУПНО		9
ШЕСТИ РАЗРЕД	ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	3

	ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	3
	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ	3
УКУПНО		9
СЕДМИ РАЗРЕД	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (ДО СРЕДИНЕ 19. ВЕКА)	3
	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19. ВЕКА	3
	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ 20. ВЕКА	3
УКУПНО		9
ОСМИ РАЗРЕД	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА	3
	ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	3
	СВЕТ, ЕВРОПА И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	3
УКУПНО		**9**

ГЕОГРАФИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Васиона	1
	Планета Земља	11
УКУПНО		**12**
ШЕСТИ РАЗРЕД	ГЕОГРАФСКА КАРТА	4
	СТАНОВНИШТВО	2
	НАСЕЉА	2
	ПРИВРЕДА	3
	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ	3
	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	4
УКУПНО		**20**
СЕДМИ РАЗРЕД	Регије Европе	6
	Азија	4
	Африка	2
	Северна Америка	2
	Јужна Америка	1
	Аустралија и Океанија	2

	Поларне области	1
УКУПНО		**18**
ОСМИ РАЗРЕД	Географски положај границе и величина територије Србије	
	Физичко географске одлике Србије	
	Друштвено географске одлике Србије	
	Природна и културна баштина Србије	
	Срби у региону и дијаспори	

ГЕОГРАФИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака (садржаја) према индивидуалним способностима, склоностима и интересовањима ученика. Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Васиона и Земља	2
	Географска карта	2
	Планета Земља	3
УКУПНО		7
ШЕСТИ РАЗРЕД	Становништво на Земљи	2
	Регионална географија Европе	2

	Северна и Јужна Америка	4
	Азија,природне и друштвене одлике	1
	Африка,природне и друштвене одлике	1
УКУПНО		10
СЕДМИ РАЗРЕД	Регије Европе	5
	Азија	5
	Африка	4
	Северна Америка	3
	Средња и Јужна Америка	3
	Аустралија и Океанија	2
	Поларне области	1
	Такмичења	10
УКУПНО		33
ОСМИ РАЗРЕД	Географски положај, границе и величина Републике Србије	1
	Физичко географске одлике Србије	1 1
	Елементарне непогоде Загађивање и заштита животне средине	3
	Природна и културна баштина Србије	3
	Друштвено географске одлике Србије	4

	Завичајна географија	1
	Срби у региону и дијаспори	1
	Такмичења	8
	Евалуација	1
УКУПНО		34

ФИЗИКА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ШЕСТИ РАЗРЕД	Механичко кретање Појам механичког кретања и брзине	8
	Сила Појам силе и врсте сила у природи	6
	Мерење Мерење дужине, површине, запремине и времена	7
	Маса и густина	4

	Појам инертности, масе и густине	
	Притисак Притисак чврстих тела и притисак код течности и гасова	7
УКУПНО		32
СЕДМИ РАЗРЕД	Сила и кретање Појам променљивог кретања Њутнови закони	10
	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења Гравитациона сила, слободан пад, хитац навише и наниже	6
	Равнотежа тела Услов равнотеже тела. Појам момента силе	6
	Механички рад, снага и енергија Појам рада ,снаге и енергије	6
	Топлотне појаве Температура и њено мерење	4
УКУПНО		32
ОСМИ РАЗРЕД	Осцилаторно и таласно кретање Основни појмови и величине осцилаторног и таласног кретања	5
	Светлосне појаве Простирање светлости, преламање светлости	5
	Електрично поље Појам електрицитета и електричне силе. Кулонов закон	6
	Електрична струја Појам струје, Омов закон	7
	Магнетно поље Извор магнетне силе. Дејство магнетног поља на проводник са струјом	5
	Елементи атомске и нуклеарне физике Појам нуклеарне силе. Радиоактивност, Нуклеарна фисија и фузија	4
УКУПНО		32

ФИЗИКА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ШЕСТИ РАЗРЕД	Видео запис или симулација на рачунару различитих врста кретања у свакодневном животу. Релативна брзина праволинијског кретања. Решавање проблема у вези са израчунавањем брзине праволинијског кретања. Решавање проблема у вези са израчунавањем пута и средње брзине. Таблично и графичко приказивање пређеног пута и брзине у зависности од времена. Коришћење графика.	6
	Видео запис или симулација на рачунару различитих облика међусобних деловања тела. Резултујућа сила која делује на тело (опругу). Решавање проблема у вези са истезањем еластичне опруге (динамометра) и тежином тега, односно са калибрисањем опруге.	6
	Видео запис или симулација рада различитих мерила и мерних инструмената на рачунару. Међународни систем мера (SI) и његово коришћење. Апсолутна и релативна грешка мерења. Резултат мерења. Записивање резултата мерења (таблично, графички). Видео запис или симулација на рачунару мерења времена, пута, брзине и силе.	6
	Видео запис или симулација на рачунару примера за инертност тела. Решавање проблема у којима се користе величине (маса, тежина, густина).	6

	Видео запис или симулација на рачунару различитих примера притиска тела, као и притиска у течности и гасу. Хидростатички притисак (принцип рада водовода, фонтане). Кретање тела у флуидима (кретање подморнице, ваздушног балона). Примена Паскаловог закона. Хидраулична преса. Посета некој лабораторији (кабинету) за физику на факултету, научно-истраживачком институту, електрани, фабрици, кабинету у гимназији и др.	6
УКУПНО		30
СЕДМИ РАЗРЕД	Решавање проблема кретања тела с константним убрзањем. Графичко решавање проблема код равномерно променљивог кретања и њихова примена. Примери за примену Њутнових закона динамике.	6
	Видео-запис или симулација на рачунару различитих облика механичког кретања под дејством силе теже. Кеплерови закони. Кретање планета. Сунчев систем. Занимљивости из астрономије. Сила трења и коефицијент трења.	6
	Решавање проблема повезаних са слагањем и разлагањем сила и равнотежом тела. Видео-запис или симулација на рачунару различитих облика слагања и разлагања сила, равнотеже тела и примене полуге. Тела на стрмој равни.	6
	Видео-запис или симулација на рачунару различитих облика механичког рада у свакодневном животу. Принцип рада једноставних машина. Видео-запис или симулација на рачунару кинетичке и потенцијалне енергије тела, претварања потенцијалне енергије у кинетичку и обрнуто, закона одржања механичке енергије и др. Решавање проблема повезаних са радом, енергијом тела и законима кретања.	6
	Одређивање специфичног топлотног капацитета тела. Механизми преношења топлоте с једног тела на друго (примери). Топлотна равнотежа. Решавање проблема у којима се користе притисак и потисак као физичке величине.Средња густина код нехомогених тела. Архимедов закон кроз примере. Видео-запис или симулација на рачунару тела и супстанција на различитим температурама, термичког ширења тела, промене агрегатних стања и сл. Вода на различитим температурама и аномалија воде: њено другачије понашање у односу на остале течности.	6

	Посета некој лабораторији (кабинету) за физику на факултету, научно-истраживачком институту, опсерваторији, електрани, фабрици, кабинету у гимназији и др. Поред понуђених садржаја могу се реализовати и теме за које ученици покажу посебно интересовање	
УКУПНО		30
ОСМИ РАЗРЕД	Феномен Доплеровог ефекта. Ултразвук. Проблем буке. Резонанција. Одређивање брзине звука у ваздуху.	5
	Видео–запис или симулација на рачунару различитих светлосних појава у свакодневном животу. Посматрање удаљених тела помоћу телескопа или посматрање малих објеката помоћу микроскопа. Помрачење Сунца и Месеца. Ератостенов оглед за одређивање полупречника Земље. Решавање проблема везаних за закон одбијања светлости, сферна огледала и конструкцију лика. Тотална рефлексија светлости и њена примена. Око и корекција вида. Решавање проблема везаних за преламање светлости, тоталну рефлексију, сочива и оптичке инструменте.	5
	Видео–запис или симулација на рачунару различитих облика електричних појава у свакодневном животу. Решавање проблема везаних за закон о одржању количине наелектрисања, Кулонов закон, рад у електричном пољу и напон.	5
	Амперметар и волтметар у електричном колу. Коришћење мултиметра. Решавање проблема везаних за Омов закон, рад и снагу електричне струје и Џулов закон. Коришћење рачунара у обради експерименталних резултата мерења на примеру Омовог закона. Кирхофова правила. Решавање проблема везаних за Кирхофова правила. Симулација на рачунару електричног кола једносмерне струје с променљивим параметрима.	5
	Видео–запис или симулација на рачунару различитих облика магнетних појава. Решавање проблема везаних за електромагнетну индукцију. Магнетно поље Земље и Сунца. Одређивање хоризонталне компоненте магнетног поља Земље. Употреба компаса. Теслин трансформатор и његова примена у кабинету за физику.	5

	Видео–запис или симулација на рачунару различитих модела атома, језгра, нуклеарних реакција и сл. Интеракција радиоактивног зрачења с материјом. Примена радиоактивних препарата, регистрација присуства радиоактивности и природни фон. Мере заштите од радиоактивног зрачења. Посета некој лабораторији за физику на факултету, научноистраживачком институту, електрани, фабрици, кабинету у гимназији, Музеју Николе Тесле...	5
УКУПНО		30

ХЕМИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за ојени одре разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
СЕДМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	4
	Структура супстанце	10
	Хомогене смеше-раствори	6
	Хемијске реакције и израчунавања	14
УКУПНО		34
ОСМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	3
	Хемијски елементи и једињења	7
	Неорганска једињења	6
	Електролитичка дисоцијација	3
	Угљоводоници	6
	Ацикличка органска једињења са кисеоником	5
	Биолошки важна органска једињења	4

УКУПНО		34

ХЕМИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
СЕДМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	10
	Хомогене смеше-раствори	10
	Хемијске реакције и израчунавања	16
УКУПНО		36
ОСМИ РАЗРЕД	Хемијски елементи и једињења	9
	Класе неорганских једињења	10
	Угљоводоници	5
	Ацикличка органска једињења са кисеоником	5
	Биолошки важна органска једињења	5
УКУПНО		34

* Напомена: Допунска и додатна настава из предмета математике, физике и хемије, поред претходно наведених планираних часова, реализоваће се и путем онлајн волонтерске подршке у учењу ученика Математичке гимназије и студената одговарајућих факултета током реализације пројекта „Покрени знање, помози ми да научим“ који је осмислило Удружење родитеља и наставника «Партнерски за

образовање» Београд, а у школи се реализује путем сарадње са Клубом родитеља и наставника. Часовима се обезбеђује подршка ученицима у савладавању школског градива, као и промовисање конкретне науке, осветљавање њене занимљиве стране и могућности примене у свакодневном животу.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Допунска настава – 6.разред

1.	Модални глаголи у презенту
2.	личне заменице у дативу и акузативу
3.	Присвојне заменице у номинативу и акузативу
4.	Прилошке одредбе за место
5.	Прилошке одредбе за време
6.	Императив
7.	Болести и лекови
8.	Давање савета
9.	претерит помоћних глагола
10.	Перфекат правилних глагола
11.	Перфекат неправилних глагола
12.	Узрочне реченице
13.	Орјентација на улици
14.	Предлози са дативом
15.	Предлози са акузативом
16.	Ред речи у реченици

Допунска настава – 7.разред

1.	Претерит модалних глагола
2.	Презент неправилних глагола
3.	Перфекат правилних и неправилних глагола
4.	Зависне реченице : dass, ob, w-
5.	Императив
6.	Компарација придева
7.	Конверзација

Допунска настава – 8.разред

1.	Презент правилних и неправилних глагола
2.	Перфекат правилних и неправилних глагола
3.	Претерит правилних и неправилних глагола
4.	Футур
5.	Временске реченице (als, wenn)
6.	Концесивне реченице (obwohl Sätze)
7.	Глаголи са предлозима
8.	Конверзација

Додатна настава – 8.разред
Додатна настава обухватиће обнављање свих програмских садржаја и проширивање знања ученика. Додатна настава биће конципирана на изради тестова са такмичења, слушању, писању састава на задату тему и коверзацији.

1.	Моји узори
2.	Моје будуће занимање
3.	Заштита животне средине
4.	Путовања

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ РУСКИ ЈЕЗИК

Задатак допунске наставе од 5-8 разреда је додатно оснаживање ученика да превазиђу одређени проблем који имају у току усвајања градива шестог разреда из руског језика. Наста вник уз помоћ различитих средстава и метода подстиче ученика да усвоји најпре минимум потребан за основно коришћење језика, а онда и напредније нивое знања.

ДОПУНСКА 6. разред

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА
Именице на ия	2
Именице женског рода на ь	2
Писање по диктату	2
Просторни односи	2
Употреба бројева са именицом	2

Разговорне теме	10

ДОПУНСКА 7.разред

Глаголи кретања	2
Императив	2
ПОређење	4
Писање кратких састава	2
Употреба заменица односних	2
Разговорне теме	2
Неправилна множина	2

ДОПУНСКА 8.разред

Употреба неодређених заменица	4
Историја Русије	4
Неправилно прошло време	4
Условне реченице	2
Музика	2

ДОПУНСКА 5.разред

О себи	8
Падежи именица	10
Садашње време	8
Празници и честитања	4
Мој дан распоред активности, школа	8

РУСКИ ЈЕЗИК – ДОДАТНА НАСТАВА

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за РУСКИ језик.Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које

се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их уводити у области комуникацијске употребе језика као и ширих знања о култури и традицији руског народа.

ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА	ИСХОД
Руска култура и традиција	10	Уме да исприча основне ствари о култури и руској традицији
Руска историја	5	Уме да исприча основне ствари о култури и руској историји
Руска литература	5	Уме да исприча основне ствари о култури и руској књижевности
Граматичке целине	10	Проширивање и обнављање градива
Припреме за такмичења	15	Ученик ће бити оспособљен за учешће на разним нивоима такмичења

10. Програм културних активности школе

Програм културних активности школе реализује се кроз: сарадњу са фондацијом „Лаза Костић“, прославе у школи, изложбе ученичких радова, рад на припреми, издавању и промоцији Летописа, изложбе ученичких радова, учествовање на сајмовима (сајам образовања, сајам књига),учешће представника Ученичког парламента на предавањима, радионицама са темама које су у складу са интересовањима и потребама ученика, учествовање у културним и јавним манифестацијама у граду (свечане академије, трибине, дебате, промоције, музички наступи, позоришне представе).

Стручног већа српског језика реализује следеће културне активности у току школске године:

- посета Народном музеју
-посета Музеју савремене уметности
-посета Сајму књига
-посета позоришту
-сарадња са Фондом „Лаза Костић"
- организовање књижевних сусрета
-сарадња са Дечијим културним центром
-јавни наступи талентованих ученика(драмска, литерарна, рецитаторска, секција), у сарадњи са професорима музичке културе.

Рад и афирмација културно-уметничког стваралаштва ученика остварује се разноврсним културно-уметничким манифестацијама у сарадњи са одговарајућим друштвима и појединцима из друштвене средине (Смотра стваралаштва ученика Новог Београда, организација литерарних вечери, сусрета са књижевницима, уметницима; посете позориштима, музејима.

11. Програм школског спорта и спортско-рекреативних активности

Актив физичког и здравственог васпитања

У периоду од наредне 4 године , актив физичког и здравственог васпитања планира да, поред редовне наставе, организује турнирска такмичења из спортских игара у старијим разредима школе(одбојка, кошарка, мали фудбал, рукомет...)Поред турнира у плану је и одржавање јесењих и пролећних кросева, које иначе и свих ових година одржавамо.

У плану је и стално учешће на општинским, градским, међуокружним и републичким такмичењима у зависности од могућности и резултата деце.
Као и сваке године, планирамо да у сарадњи са локалном заједницом, заједнички организујемо спортско-рекреативне активности као што су „Спортски дан", „Спортски сајам" и разне врсте спортско-рекреативних радионица.

Стручно усавршавање, које је у плану Министарства просвете (каталог стручног усавршавања), је наш приоритет како би пратили савремене токове у просвети.

Стална сарадња са спортским клубовима у оквиру активности секција, као и праћење савремених токова методике тренинга , је наш приоритет.

Током прослава Дана школске славе Свети Сава, Дана школе, сарадња са колегама из других актива (српски језик, музичка култура...).

У овом периоду пратићемо интересовање деце и сходно томе у договору са управом школе, стварати могућности и услове за увођење нових спортских садржаја у редовне активности актива.

У складу са уобичајеном и дугогодишњом праксом, актив планира реализацију међуодељењских такмичења у одбојци, кошарци и малом фудбалу. Уколико постоји интересовање и у рукомету.

У складу са законским оквирима и уз обавезну сагласност родитеља, водићемо ученике на скијање, летовање и на такмичења која се реализују уз сагласност и под покровитељством Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Министарства омладине и спорта.

12. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања

„Република Србија се ратификацијом Конвенције о правима детета Уједињених нација („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 15/90 и „Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 4/96 и 2/97 – у даљем тексту: Конвенција), обавезала да обезбеди остваривање свих права детета, а нарочито, на заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања, потпуну информисаност, на правично поступање и заштиту приватности, као и да детету које је било изложено насиљу обезбеди подршку за физички и психички опоравак и његову социјалну реинтеграцију.“

Посебним протоколом за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања ("Службени гласник РС", бр. 46 од 26. јуна 2019, 104 од 31. јула 2020.) у образовно-васпитним установама детаљније се *разрађује интерни поступак у ситуацијама сумње*

или дешавања насиља, злостављања и занемаривања. Посебни протокол пружа и *оквир за превентивне и интервентне активности* и води ка унапређењу стандарда за заштиту ученика.

Посебни протокол је обавезујући за све који учествују у раду и животу васпитно-образовне установе и намењен је деци, ученицима, наставницима, директорима, стручним сарадницима, помоћном и административном особљу, родитељима/старатељима и представницима локалне заједнице.

У примени Правилника о протоколу установа је дужна да обезбеди услове за сигурно и подстицајно одрастање и развој детета и ученика, заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања и социјалну реинтеграцију детета и ученика које је извршило, односно било изложено насиљу, злостављању или занемаривању. У свим поступцима који се тичу детета приоритетни принцип поступања је најбољи интерес детета.

Општи циљ овог програма је унапређење квалитета живота деце, односно стварање безбедне и подстицајне средине за ученике применом мера превенције и мера интервенције.

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

ЦИЉ 1. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.

Активности и задаци:

- Наставак рада Тима за заштиту деце/ученика од насиља (план рада тима, редовни састанци Тима, обавештавање ученика, родитеља и запослених о активностима и плану рада);
- видео обука са сајта Министарства за чланове Тима који је нису прошли (и за друге запослене по потреби) о Примени правилника о протоколу поступања установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање: https://www.youtube.com/watch?v=XIVXRxiSYwk;
- истраживање (упитник за ученике, упитник за наставнике, упитник за родитеље ради процене учесталости и најчешћих облика насиља, као и капацитета ученика и запослених да одреагују на насиље на правилан начин, процена реализованих обука за запослене и потреба даљег усавршавања);

- подсећање свих учесника у животу и раду школе на „Посебан протокол за заштиту деце и ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама" (НВ, СР, родитељски састанци, ШО);
- повећање осетљивости за препознавање и реаговање на насиље (на часовима ОС- радионице, предавања)
- информисање о темама везаним за безбедност ученика и различите облике насиља (трибине, предавања, разговори) и путем доступних обука за наставнике, ученике и родитеље на платформи „Чувам те".

ЦИЉ 2: Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља

Активности и задаци:

- усклађивање постојећих подзаконских аката установе (Правилник о безбедности и други);
- дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака (унутрашња и спољашња заштитна мрежа- коме се и када обраћају за помоћ);

ЦИЉ 3: Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања

Активности и задаци:

- развијање толеранције и прихватања различитости и развијање културе понашања у оквиру образовно-васпитних активности (радионичарски рад- стварање позитивне климе у одељењу);
- развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља (радионице, ненасилно решавање сукоба, Ја-говор);
- организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање сукоба;
- организовање разноврсних заједничких активности ученика, наставника и родитеља (ваннаставне активности, ускршњи базар, новогодишњи вашар, креативне радионице, спортска такмичења).

МЕРЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

ЦИЉ 1: Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља и успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља

Активности и задаци:

- унутрашња заштитна мрежа (ОС, Тим, стручни сарадници, директор; процена нивоа ризика и реаговање у складу са проценом);

- спољашња заштитна мрежа (сарадња са релевантним службама).

ЦИЉ 2: Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите

Активности и задаци:

- праћење и евидентирање (бележење свих инцидентних ситуација, праћење разрешавања инцидентних ситуација, извештаји- месечни, квартални, годишњи, планирање наредних корака према овој евиденцији);

ЦИЉ 3: Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета у заједницу вршњака (план заштите/план појачаног васпитног рада и друштвено корисног рада)

Активности и задаци:

- подршка деци која трпе насиље;
- рад са ученицима која врше насиље;
- оснаживање деце посматрача да конструктивно реагују;
- саветодавни рад са родитељима.

Програм за заштиту деце од насиља припремљен је са намером да помогне у стварању сигурне и безбедне средине, да се олакшају и прецизирају процедуре и поступци у заштити деце од насиља и обавезујући је за све субјекте у процесу образовања.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ/АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИ-ЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/ САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Израда плана тима и договор о раду	Састанци, предлози, договор	септембар	Чланови тима Педагогошко – психолошка служба	Израђен план рада
2.	Информисање родитеља на Савету родитеља и родитељским састанцима о стању о безбедности у школи, мерама за побољшање и превентивним активностима и о активностима превенције трговином људима/децом	Увид у дневник рада	Септембар	Одељенске старешине	Информисани родитељи
3.	Договор о одељенским и школским правилима понашања на ЧОСу	Панои	Септембар	Одељенске старешине, ученици	Утврђена и истакнута одељенска правила
4.	Упознавање наставника, родитеља и ученика са унутрашњом заштитном мрежом и процедуром реаговања у случају насиља над децом	Упознавање са превентивним и интервентним активностима Тима, Евиденција, документација, панои	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Упознати наставници, родитељи и ученици са унутрашњом мрежом заштите, превентивним и интервентним активностима

5.	Сарадња са другим тимовима (Ученички парламент, Тим за стручно усавршавање, Тим за инклузивно образовање)	Оснаживање Ученичког парламента и Вршњачког тима да конструктивно реагују као медијатори међу вршњацима	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Конструктивно реаговање чланова Ученичког парламента
6.	Учешће тима у брзом и ефикасном реаговању у ситуацијама насиља, активна улога тима у унутрашњој заштитној мрежи	Реализовање свих корака у спречавању дешавања насиља, евиденција	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Решавају се инцидентне ситуације
7.	Сарадња са другим институцијама (Полиција, Центар за социјални рад)	Консултације, евиденције о сарадњи	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Успешна сарадња
8.	Активности у току Дечје недеље поводом Дана ненасиља Радионице на ЧОСу	Евиденција, фотографије, активности ученика	Октобар	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Промоција ненасилног понашања, комуникације и толеранције
9.	Праћење учесталости инцидентних ситуација, вођење евиденције дежурних наставника	Бележење свих инцидентних ситуација у школи	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Увид у белешке дежурних наставника
10.	Стручно усавршавање наставника	Похађање семинара на тему вршњачког насиља у школама	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Посета семинарима, читање литературе Сертификати са семинара
11.	Трибина на тему безбедности и заштите деце од насиља Активности превенције трговине људима/децом	Евиденција, фотографије	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Едукација наставника, родитеља и ученика
12.	Евалуација рада тима	Извештаји, записници	На полугодишту и на	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Сагледавање рада тима, добрих страна и тешкоћа

			крају школске године		

Програм превенције дискриминације и дискриминаторског понашања и вређања угледа, части и достојанства личности

У установи су забрањени сви облици дискриминације и дискриминаторског поступања.

Програмом превенције постиже се развијање осетљивости и нулта толеранција на било који облик дискриминације и дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности и поштовање принципа једнаких могућности и недискриминације у свакодневни рад установе кроз активности свих учесника, група и стручних органа.

Задаци: 1. информисање и развијање осетљивости на облике дискриминације и дискиминаторског понашања, вређања угледа, части и достојанства личности код свих учесника укључених у образовно-васпитни процес;

2. анализа стања у области дискирминације и дискриминаторског поступања;

3. успостављање јасних и конкретних процедура реаговања у случају дискриминације и дискриминаторног понашања, вређања угледа, части и достојанства личности;

4. пружање додатне подршке ученицима и родитељима из мањинских и осетљивих друштвених група;

5. континуирано усавршавање запослених у области људских права, интеркултуралности, толеранције и стварању инклузивног окружења;

6. подстицање демократске културе у установи;

7. евалуација предузетих мера у области недискриминације и унапређивање програма на основу годишњег вредновања.

Садржаји: израда акционог плана у области превенције дискриминације и дискриминаторног понашања; радионице превентивног садржаја у области забране дискриминације и дискриминаторног понашања, вређања угледа, части и достојанства личности; стручно усавршавање директора, помоћника директора, наставника, стручних сарадника; анализа стања у овој области; коришћење доступних ресурса за информисање свих учесника у образовно-васпитном процесу – трибине, скупови, предавања, онлајн обуке; обележавање значајних датума из области толеранције и недискриминације као што су Међународни дан људских права (10. децембар); програми подрше ученицима из осетљивих друштвених група и ученицима који се образују према индивидуалном образовном плану; пружање подршке родитељима ученика из осетљивих друштвених група и родитељима ученика који се образују према индивидуалном образовном програму.

Циљне групе: сви запослени у установи, ученици, родитељи, локална самоуправа.

13. Програм ваннаставних активности ученика

Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта. План и програм ваннаставних активности предлаже Одељенско веће одређеног разреда и саставни је део годишњег плана рада школе и школског програма.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

(друштвене, техничке, хуманитарне, спортске, културне активности) – ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД

Циљ је подстицања индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.
36 часова

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ
НАСТАВНА ТЕМА: Друштвене активности	
~ разуме сарадњу са локалном заједницом ~ има свести о здравом начину живота ~ поштује разлике и уважава своје и туђе потребе	Активности поводом обележавања: Светски дан чистих руку – 15. октобар Светски дан детета – 20. новембар Дан људских прва – 10. децембар Дан вода – 22. март Дан планете Земље - 22. април Дан борбе против пушења – 31. мај Дан заштите животне средине – 5. јун
НАСТАВНА ТЕМА: Техничке активности	
~ покаже креативност, уредност, прецизност, ~ има изграђен став према загађењу животне средине	Уређење школског простора; Уређење учионице; Израда честитки поводом значајних датума (Нова година, Божић, Дан жена, Ускрс...)
НАСТАВНА ТЕМА: Хуманитарне активности	
~ развијање хуманог односа ~ поштује разлике ~ разуме туђе потреба ~ развије такмичарски дух	Акције поводом Дечје недеље Сарадња са Црвеним крстом Помоћ болесном другу Помоћ деци без родитељског старања
НАСТАВНА ТЕМА: Спортске активности	
~ развије такмичарски дух ~ унапреди моторику и спретност	Организовање спортских такмичења, фудбалски турнири, одељењска, међуодељењска такмичења, кросеви...
НАСТАВНА ТЕМА: Културне активности	
~ развије општу културу ~ развије стваралачке способности	Посете: позоришту, музеју, биоскопу, цркви...

~ унапреди машту и оригиналност ~ има смисла за лепо	Учествовање у активностима поводом празника: Радост Европе; Светски дан штедње (31. октобар); Дани Београда 16 -19. април; Нова година; Свети Сава (27. јануар); Дан школе; Верски празници, завршетак школске године, прославе рођендана ...

Напомена: Часови ваннаставних активности се реализују (ако је могуће) у сарадњи: са локалном средином, Клубом родитеља и наставника школе, хуманитарном организацијом „Црвени крст”, Пријатељи деце општине Нови Београд, музичким школама, сусрети са писцима, глумцима и спортистима.

1.	Разговор о начину и плану рада слободних активности (врсте активности, организација рада)
2.	„Између две ватре“
3.	Комбиновање природних материјала – аранжирање икебане
4.	Турнир у малом фудбали „Урош Тишма“
5.	Радост Европе – ликовни и литерарни радови
6.	Дечја штампа – упознавање са конкурсима (припрема радова за учешће)
7.	Саобраћај и ученици – од куће до школе (познавање саобраћајних правила)
8.	Хуманитарна акција
9.	Изложба радова
10.	Изражајно рецитовање и казивање разних врста текстова
11.	Посета позоришту
12.	Развијање смисла за сценски израз, краћа слика у дијалогу (избор)
13.	Импровизација покрета на песму по избору ученика
14.	Извођење краћих сценских приказа – мали глумци
15.	Припрема за прославу Нове године (честитке, украси, пано, програм)
16.	Хуманитарна акција
17.	Прослава Нове године
18.	Прослава ДАНА СВЕТОГ САВЕ
19.	Припрема за прославу Дана школе
20.	Прослава Дана школе

21.	Игре на снегу
22.	Филм и ТВ као средство масовне комуникације
23.	Такмичење у изражајном рецитовању
24.	Израда честитки и поклона за 8. март
25.	Хуманитарна акција
26.	Посета позоришту
27.	Изложба радова
28.	Пишемо песме, приче
29.	Уређујемо пано поводом Дана Новог Београда
30.	Израда ликовних радова на тему «Ускрс»
31.	Играње уз певање и свирање
32.	Покажи шта знаш – спретност у вожњи бицикла и ролера
33.	Покажи шта знаш – спретност у вожњи бицикла и ролера
34.	Хуманитарна акција
35.	Игре по избору ученика
36.	Анализа остварених задатака у оквиру слободних активности, предлози за III разред

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

(друштвене, техничке, хуманитарне, спортске, културне активности) – ТРЕЋИ РАЗРЕД

Редни број	Наставна тема	Међупредметне компетенције	Исходи
1.	ГОВОРНЕ И ЛИТЕРАРНЕ АКТИВНОСТИ	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција	Ученик ће бити у стању да: - препозна различите врсте текстова и да уме да изабере адекватну стратегију читања

2.	ДРАМСКО – РЕЦИТАТОРСКЕ АКТИВНОСТИ	Комуникација Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција	- користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине - својим активностима у заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога - показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике - доприноси постизању договора о правилима
3.	СПОРТСКО – РЕКРЕАТИВНЕ АКТИВНОСТИ	Комуникација Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	
4.	ЛИКОВНЕ АКТИВНОСТИ	Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција	
5.	МУЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ	Сарадња Естетичка компетенција	
6.	КРЕАТИВНЕ И ЗАБАВНЕ АКТИВНОСТИ	Комуникација Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција	

7.	МАТЕМАТИЧКЕ АКТИВНОСТИ	Компетенција за целоживотно учење Дигитална компетенција Решавање проблема	заједничког рада и придржава их се током заједничког рада - проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације - разуме како и зашто чувамо здравље - разуме концепт здравог и безбедног окружења (вода, ваздух, земљиште) за живот људи

Часови ваннаставних активности се реализују ако је могуће у сарадњи: са локалном средином, Клубом родитеља и наставника школе, хуманитарном организацијом „Црвени крст" и др.

ПЛАН РАДА - ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

1.	Договор о раду - усмена анкета и договор
2.	Распевана јесен - ликовна, музичка активност
3.	Фудбал - припреме за турнир „Урош Тишма”
4.	Уређење учионице, паноа испред учионице
5.	Припремамо се за „Радост Европе”
6.	Дружимо се са децом из... („Радост Европе”)
7.	Фудбалски турнир у школи - међуодељењско такмичење
8.	Израда ликовних радова на задату тему: пр „Јесен”, „Дани Београда”
9.	Вукови дани- литерарни и ликовни радови
10.	Посета позоришту
11.	Препоручио бих другу да прочита...
12.	Хуманитарна акција
13.	Музичке активности- припремамо се за међуодељењско такмичење
14.	Припреме за новогодишњи базар
15.	Новогодишњи базар
16.	Новогодишњи базар
17.	Шаљемо новогодишњу честитку драгој особи (одлазак у пошту)
18.	Новогодишња приредба
19.	Припрема школске славе
20.	Одељењско такмичење и рецитовању
21.	Прослава школске славе „ Свети Сава”
22.	Музичке активности- певамо научене песме, мали одељењски концерт
23.	Одељењско такмичење у рецитовању (финале, школско такмичење)
24.	Израда поклона и честитки за 8.март
25.	Школско такмичење „Најраспеванија одељењска заједница”
26.	У сусрет пролећу - најбољи рецитатори, литерарни и ликовни радови
27.	Припремамо се за прославу Дана школе - лик Лазе Костића (ликовни радови, уређујемо пано)
28.	Дани Новог Београда

29.	Музичке и литерарне активности, пано
30.	Правимо венчиће од цвећа
31.	Припреме за Ускрс- ускршња јаја
32.	Квиз - одељењско такмичење ,,Шта смо научили”
33.	Квиз - међуодељењско такмичење
34.	Квиз - међуодељењско такмичење
35.	Посета (позоришту, музеју, ботаничкој башти, Авали, ...)
36.	У сусрет лету и анализа остварених задатака

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

(друштвене, техничке, хуманитарне, спортске, културне активности) – ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

СПОРТ	МЕДИЈИ	УМЕТНОСТ	КУЛТУРА	ТЕХНИКА	НАУКА
Штафетне игре, Између две ватре - међуодељењска такмичења ученика другог разреда	Карневал	Наше рукотворине- плетење ткање, сликање помоћу песка, грађење од дрвених елемената,калиграфија, декупаж, орнамент...	Друштвене игре: Не љути се човече, Танграм,Занимљива географија	Брзо памћење	Мислиша – такмичење из математике

Дан розе мајица	Посете биоскопу (Обележавање Дечијег филмског фестивала)	Вршњачко учење: Народна кола, кореографија, плесови	Српска средњевековна култура - истраживачки рад	Дан интелигенције	Школско такмичење из математике - припрема
Игре без граница	Одељењске новине	Музикограм - представљање слушане композиције кроз цртеж или графички приказ	Читалачка значка	Интернет – безбедност на интернету	Уметност и математика
Спортски дан	Сусрет са песником, писцем	Припреме за Дан школе/ Школска слава	Хуманитарне акције: Један пакетић-много љубави Друг другу – сакупљање гардеробе Посета болесном другу	Шифровање и дешифровање	Жене у науци - истраживачки рад
Дечије игре на градском игралишту „Ушће”	Креативно писање: -Моја прва књига-	Припреме за приредбу „На крају четвртог разреда“	Обележавање светског и међународног дана ...	НТЦ - примена различитих техника учења	Тренирај као астронаут.

	ауторска столица				
Елементарне игре	Водич кроз Србију- истраживачки рад	Учешће на конкурсима	Посета јавном акваријуму и тропикаријуму; Посета Етнографском музеју;	Различити програмски алати - рад на рачунару	Светски научници - истраживачки рад

Отворене су могућности организовања и спровођења заједничких активности на нивоу разреда (нпр. хуманитарне активности, организовање фер плеј утакмица и сл.). Ученици од 5. до 8. разреда ће бирати секцију према свом интересовању. Време одржавања секције биће одређено распоредом часова.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ/ СЕКЦИЈЕ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСО-ВА ГОДИ-ШЊЕ
НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА	сви	Циљ активности је да ученици усвајају новинарски стил и ближе се упознају са различитим информативним жанровима (вест, чланак, извештај), као и са књижевно-публицистичким жанровима (репортажа, путопис, интервју).	36
ХОР	5.-8.	Циљеви и задаци ове секције су упознавање ученика са певањем у оквиру мешовитих гласовних група, неговање музичке уметности у оквиру хорског певања кроз обраду најразличитијих композиција из разних епоха, развијање солидарности и другарства између ученика различитих узрастних група	36
РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА	5.-8.	Лепота говора и изражавања. Дикција и интонација.	36
ДРАМСКА СЕКЦИЈА	5.-8.	Порекло и композиција драме; игролика настава; групни рад; сценарио, дидаскалије.	36

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА	5.-8.	Циљ учења слободне наставне активности је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.	36
СПОРТСКА СЕКЦИЈА	5.-8.	Ученици (подељени у различите групе), надограђују своје знање, технику из различитих спортова и способности (моторику, снагу, брзину, агилност, спретност). Упознају се са теоретским чињеницама тј. тактиком у екипним спортовима (фудбал, кошарка, рукомет, одбојка, атлетика, пливање, гимнастика).	36
БИБЛИОТЕЧКА СЕКЦИЈА СА ЧИТАЛАЧКИМ КЛУБОМ	1.-8.	Чланови секције промовишу књиге и читање, срећују књижни фонд, унапређују квалитет услуга, прате потребе корисника, представљају нова издања домаћих и страних аутора, израђују пано културних дешавања, приређују изложбе, обележавају јубилеје, учествују у креативним радионицама, одлазе на књижевне вечери, промоције књига, предавања, у музеје, галерије, позоришта, библиотеке, део су подшке културним манифестацијама у школи, сарађују са другим секцијама	36
ИНФОРМАТИЧКА СЕКЦИЈА	5.-8.	Циљ ове активности је упознавање ученика са савременим трендовима из области информационо – комуникационих технологија, проширивање знања из предмета Информатика и рачунарство и оспособљавање ученика за адекватно и сврсисходно коришћење модерног хардвера и софтвера.	36
СЕКЦИЈА ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ	5.-8.	Циљ рада секције из програмирања јесте стицање знања и вештина из области програмирања и припрема ученика за учешће на такмичењима. Разумевање алгоритама и умеће алгоритамског изражавања постаје општеобразовна потреба	36

РУСКИ ЈЕЗИК	5.-8.	Циљ рада секције је да фаворизује активност ученика, повезивањем њиховог школског и ваншколског искуства, учењем путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.	36
МЛАДИ ГЕОГРАФИ	5.-8.	Циљ: • развијање способности за извођење једноставних истраживања. • обогаћивање знања о природним ресурсима, њиховој ограничености и одрживом коришћењу. • развијање функционалне писмености (картографска, информатичка, природно-научна). • обогаћивање знања и боље разумевање специфичности и повезаности природних и друшвених појава и процеса на простору наше земље, Европе и света. • активан однос према природном и друштвеном окружењу • развијање спосбности за истаживање туристичких вредности појединих регија Европе. • идентификовање сопствених способности, вештина, талената и интересовања.	36
МОДЕЛАРСКА СЛОБОДНА АКТИВНОСТ (ТИТ)	5.-8.	Развој и популаризација моделарства, развијање техничке културе, подстицање спонтаности и слобода у стваралаштву, активно коришћење слободног времена.	36
САОБРАЋАЈНА СЕКЦИЈА –ШТА ЗНАШ О САОБРАЋАЈУ (ТИТ)	5.-8.	Стицање образовања из саобраћаја у функцији безбедности понашања у саобраћају. Подстицање ученика за пријатељско надметање у вожњи бицикла.	36
КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА (ТИТ)	5.-8.	Кроз практичан рад ученици примењују научено и развијају културу рада и радне вештине, а такође и да развијају своја интересовања, склоности и способности	36

Секција “Млади географи“

Годишњи фонд часова: 36

У оквиру географске секције окупљају се ученици који показују изузетно интересовање за овај предмет и који желе да употпуне стечена знања из географије и да их на креативан начин примене кроз јавне, аудио и видео презентације.
У зависности од интересовања ученика и прикупљеног материјала, поједине теме могу да се обрађују више часова. Садржаји (теме) својом разноликошћу и занимљивошћу утичу на позитивнији однос према учењу, са више задовољства. Ученици кроз разне активности проширују и обогаћују географско знање из картографије, друштвене географије и Европе.
Врло погодно за рад у групама јесте израда тематских албума и зидних паноа. Један од најјачих подстицаја за рад ученика је признање за тај рад, да ти радови користе и другима, да су понеки од њих украс учионице, па и целе школе. Ученици могу да припреме и географску изложбу, а садржаји тема пригодних за географску изложбу се једноставно намећу. То су сквакодневни догађаји у нашој земљи и свету (школске екскурзије, поплаве, шумски пожари, изградња саобраћајница, фабрика, земљотреси, успеси алпиниста и спелеолога...) Тема изложбе може бити и туристичко представљање појединих држава Европе и света, као и разне манифестације, сајмови, Дан планете Земље, Дани Европске уније у Београду....

Циљ:

- развијање способности за извођење једноставних истраживања
- обогаћивање знања о природним ресурсима, њиховој ограничености и одрживом коришћењу
- развијање функционалне писмености (картографска, информатичка, природно-научна)
- обогаћивање знања и боље разумевање специфичности и повезаности природних и друшвених појава и процеса на простору наше земље, Европе и света
- активан однос према природном и друштвеном окружењу
- развијање способности за истаживање туристичких вредности појединих регија Европе и света
- идентификовање сопствених способности, вештина, талената и интересовања

Исходи:

Ученик ће бити у стању да:

- самостално или у групи прикупља, класификује, анализира, исказује и користи географске информације
- разуме значај рационалног коришћења природних ресурса и како различити начини коришћења природних ресурса утичу на друштвене и културне токове и обрнуто
- уочи повезаност географских дисциплина и географије са другим наукама
- обогати знања о европским државама и градовима који су део светске културне баштине

- самостално или у групи истражује туристичке вредности одређених регија прикупља и класификује фотографије, разгледнице, постере, сувенире појединих регија и држава Европе и света
- разуме важност и могућност личног учешћа у заштити, обнови и унапређењу природних и вештачких екосистема
- пише есеје
- открива и развија своје склоности и интересовања у географској науци у циљу професионалног опредељења

Глобални план рада секције "Млади географи"

Садржај рада	Број часова
Упознавање са начином рада секције. Избор тема за рад, давање упутстава за рад. Посета школској библиотеци.	2
Израда паноа, зидних новина, презентације, изложбе, албуми, естетско уређење кабинета, манифестације, хуманитарне акције, еколошке активности, квизови....	24
Посете и излети – Дечји културни центар, музеји, Калемегдан, Авала, обала Саве, Мали Дунав – Радмиловац, Планетаријум...	10
Укупно часова	**36**

Литература:

- Популарна литература и часописи ("Геа","Земља и људи", National geographic и др.)
- Интернет: Географске игрице и квизови : http://www.ilike2learn.com/ http://www.geographyzone.com/new/ http://www.mochigames.com/game/globetrotter/ http://www.sheppardsoftware.com/Geography.htm http://www.nasa.gov/

Велики број градова и држава има могућност посматрања из уличне перспективе тј. као да се сами шетате улицама града, " Street view". http://maps.google.com.

- **Зидне новине** – Актуелни догађаји у свету и код нас

- Природне непогоде, сиромаштво
- Љубав и толеранција
- естетско уређење учионице
- посете (предлог): Музеј Јована Цвијића; Етнографски музеј; Републички сеизмографски завод, Народна банка ; Метеоролошки завод, Музеј науке и технике
- Планетаријум; Авала; обала Саве-ушће, Мали Дунав и др.
- посете и учествовање на презентацијама, трибинама и сл.

ВАННАСТАВНА АКТИВНОСТ ЛИКОВНА КУЛТУРА

5,6,7 И 8 разред
Годишњи фонд: 36 часова
Циљ учења слободне наставне активности је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Сарадња Дигитална компетенција Предузимљивост и оријентација према предузетништву Одговорно учешће у демократском друштву	Развијање способности ученика за опажање облика, величина, боја и положаја облика у природи. На часовима се стварају услови да ученици користе различите технике и средства ликовно -визуелног изражавања а које су прилагођене интересовањима и способностима ученика. На тај начин могу да изразе своју машту, креативност и игру који су саставни део ликовног израза. Такође, утиче на развијање радних навика и одговорности. Ученик ће умети да својим речима:	ЦРТАЊЕ Својства линија. Врсте цртежа. Цртачке технике. ВАЈАЊЕ Својства облика. Стилизовање облика. Вајарске технике. СЛИКАЊЕ Примарне, секундарне и терцијарне боје. Локални тон. Сликарске технике. ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ

	образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; објасни значај и улогу културног наслеђа;	ШИРОМ СВЕТА Визуелна уметност народа Аустралије и Новог Зеланда (сликарство аустралијских Аборицина, традиционална тетоважа Маора) Уметност америчких народа (тотеми, керамика, ћилими, корпе) Култура древне Индије, Кине и Јапана (градови, храмови, одећа, писмо) Уметност народа Африке (маске и штитови) Словенска традиција (митологија, симболика и орнаментика)

РУСКИ ЈЕЗИК – ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ТЕМА	ИСХОД	БРОЈ ЧАСОВА
О себи	Ученик ће умети да спонтано прича о себи	5
Москва	Уме да препозна главне знаменитости	5
Моја породица	Уме да представи чланове своје породице	5
Руске песмице и игре	Уме да препозна познате руске мелодије	5
Руска јела	Уме да препозна особине руске кухиње	5
Масленица	Учествује у прослави празника	10
Руски празници	Уме да набројa и препозна битније руске празнике	5

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА – Слободне ваннаставне активности

МОДЕЛАРСКА СЛОБОДНА АКТИВНОСТ

Циљеви и задаци секције:

Развој и популаризација моделарства, развијање техничке културе, подстицање спонтаности и слобода у стваралаштву, активно коришћење слободног времена.

Оперативни задаци:

- стицање знања неопходних за израду модела
- стицање основне техничке културе
- оспособљавање ученика за самосталну израду модела
- подстицање на самоиницијативност

Активности ученика: примена наученог, обрада материјала, коришћење алата, израда модела, уочавање, упоређивање, дискутовање, сарадња, истраживање, закључивање....

Активности наставника: планирање, осмишљавање, објашњавање, показивање, упућивање, подстицање и мотивисање ученика, праћење рада и активности ученика, кориговање, сарадња, координирање.

р.бр.	Теме које ће бити реализоване	Број часова за тему
1.	Теорија и развој ракетног и авиомоделарства	3
2.	Израда техничких цртежа	3
3.	Израда модела ракета	6
4.	Израда модела авиона	6
5.	Израда модела аутомобила	6
6.	Израда модела бродова	6
7.	Вежбање на отвореном	6
	Укупан број часова на годишњем нивоу	36

САОБРАЋАЈНА СЕКЦИЈА –ШТА ЗНАШ О САОБРАЋАЈУ

Циљеви и задаци секције:

Стицање образовања из саобраћаја у функцији безбедности понашања у саобраћају.
Подстицање ученика за пријатељско надметање у вожњи бицикла.

Оперативни задаци:
- Упознавање ученика са прописима саобраћаја
- Оспособљавање ученика за решавање теоретских тестова
- Оспособљавање ученика за стицање вештине вожње бициклом
- Оспособљавање ученика за проверавање исправности и одржавање бицикла

Активности ученика: примена наученог, израда раскрснице, уочавање, упоређивање, дискутовање, сарадња, савладавање сложених моторичких вештина и технике вожње бицикла, решавање саобраћајних тестова, израда полигона, закључивање....

Активности наставника: планирање, осмишљавање, објашњавање, показивање, упућивање, подстицање и мотивисање ученика, праћење рада и активности ученика, кориговање, сарадња, координирање...

р.бр.	Теме које ће бити реализоване	Број часова за тему
1.	Упознавање ученика са планом рада и формирање групе	1
2.	Правила и прописи у саобраћају	11
3.	Практично и теоријско упознавање ученика са деловима бицикла	4
4.	Вожња бицикла на полигону	7
5.	Решавање и анализа решења тестова	5
6.	Припремање ученика за такмичење	4
7.	Систематизација и сумирање резултата	4
	Укупан број часова на годишњем нивоу	36

КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА

Циљеви и задаци секције:

Да кроз практичан рад ученици примењују научено и развијају културу рада и радне вештине, а такође и да развијају своја интересовања, склоности и способности.

Оперативни задаци:

- изражавање личне креативности ученика
- развој стваралачког мишљења
- развијање психомоторних способности
- развијање способности практичног стварања и реализације сопствених идеја према сопственом плану
- развијање прецизности у раду, упорности и истрајности
- афирмисање креативности и оригиналности.....

Активности ученика: примена наученог , обрада материјала, коришћење алата, израда радова, уочавање, дискутовање, откривање, сарадња, истраживање, закључивање....

Активности наставника: Планирање, осмишљавање, објашњавање, показивање, упућивање, подстицање и мотивисање ученика, праћење рада и активности ученика, кориговање, сарадња, координирање...

р.бр.	Теме које ће бити реализоване	Број часова за тему
1.	Формирање групе. Договор о раду	1
2.	Материјали за рад и технологије рада	2
3.	Модел, макета. Алгоритам рада од идеје до реализације	1
4.	Израда модела и макета од лако обрадивих материјала	29
5.	Изложба радова	2
6.	Анализа рада секције и договор за наредну школску годину	1
7.		
	Укупан број часова на годишњем нивоу	36

Српски језик - РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

МЕСЕЦ	**ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА РЕЦИТАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ**
септембар − октобар	-Упознавање са новим члановима, као и са планом рада секције -Правилан изговор гласова -Акценатске вежбе -Вежбе интонације -Изражајно читање књижевних текстова -Говор тела
новембар – децембар-јануар	-Израз лица, гестикулација -Однос са публиком -Избор књижевног дела за такмичење рецитатора -Како почети рецитовање -Емоције, како завршити рецитовање -Припрема за прославу Савиндана -Припреме за школско такмичење рецитатора -Прослава Дана Светог Саве
фебруар − март	-Припреме за општинско такмичење рецитатора (неколико часова) -Уколико се неко пласира, припреме за градско такмичење рецитатора -Увежбавање садржаја пред наступ поводом Дана школе
април − мај	-Увежбавање садржаја пред наступ -Прослава Дана школе -Анализа рада секције

јун	-Похвале истакнутим појединцима

14. Програм професионалне оријентације

Циљеви програма

- професионално васпитање и информисање ученика;
- развијање код ученика реалне слике о себи, својим особинама, образовним и радним аспирацијама;
- оспособљавање ученика за самостално доношење одлуке о свом професионалном путу и рационалан избор школе и занимања.

Задаци програма

- упознати ученике са светом занимања и могућностима наставка школовања после завршетка основне школе;
- настојати на реалном сагледавању и процењивању сопствених особина, способности, вештина, интересовања, мотивације и вредносног система код ученика;
- пружити помоћ ученицима да ускладе жеље и могућности и нађу најбоље решење при избору средње школе/занимања;
- помоћи ученицима да на основу сопствене процене самостално донесу одлуку о свом професионалном опредељивању.

План активности у остваривању програма

Активности на остваривању Програма ПО у нижим и вишим разредима одвијају се кроз реализацију редовне наставе и оне наставне садржаје на које се могу надовезати васпитне и образовне поруке ученицима, које ће им олакшати увид у свет занимања. Осим тога, на часовима ОС ће се реализовати теме прилагођене узрасту ученика, а које ће, такође, усмеравати пажњу ученика на овај важан сегмент у њиховом будућем животу. Такође, ученици 5, 6. и 7. разреда који се буду укључили за сарадњу са ученицима Математичке гимназије и студентима одговарајућих факултета из области математике, физике и хемије кроз

реализацију пројекта «Покрени знање – помози ми да научим» (Клуб родитеља и наставника), имаће прилику да из сарадње са ученицима и студентима који им буду пружали додатну подршку у учењу и разумевању науке, буду у контакту са примерима успешних модела из области даљих студија науке.
На почетку сваке школске године, чланови Тима за ПО спровешће анкету међу ученицима осмог разреда о њиховим потребама у вези са професионалном оријентацијом. Резултати ће бити смернице за активности које ће се спроводити током године.

Време	Активности	Учесници
VIII, IX	Прикупљање података о потребама ученика завршних разреда у вези са професионалном оријентацијом (анкета). Прављење програма активности са динамиком реализације. Прикупљање значајних информација у вези са ПО за текућу школску годину.	Тим, ПП служба
X	Припрема паноа за презентацију информација о средњим школама. Припрема радионица из пројекта Професионална оријентација за ЧОС. Припрема и реализација радионица на ЧОС-у из области самоспознаје. Припрема и реализација информативних разговора на часовима ОС о могућностима наставка школовања после завршене ОШ. Реални сусрети са светом рада – одлазак на радно место.	Тим, ПП служба, Ђачки парламент
XI	Анкета за ученике о њиховим професионалним интересовањима и плановима. Реализација радионица из области информисања о занимањима. Посете средњим школама– Дан отворених врата.	Тим, ПП служба, Ђачки парламент, представници одељењске заједнице, Клуб родитеља и наставника Предметни наставници
XII	ЧОС-разговор о факторима избора занимања и услови за упис у жељене школе. Активности ученика у вези са одабиром будуће школе, занимања:	Тим, ПП служба, Ђачки парламент, представници одељењске заједнице,

	1. разговор са родитељима и другим члановима породице о њиховим занимањима, а након тога размена информација и дискусија на ЧОС-у; 2. издвајање битних карактеристика и прављење паноа о различитим занимањима. Вршњачко саветовање и информисање о упису у средње школе – посета наших бивших ученика садашњим ученицима осмог разреда.	Клуб родитеља и наставника.
II	Радионица – Упознавање ученика са потребним квалификацијама за одређена занимања. Упућивање на психолошко испитивање личности и способности ученика који имају потешкоће при опредељивању у ПО. Сарадња са Националном службом за запошљавање.	Тим, ПП служба, представници Националне службе за запошљавање.
III	Разговор и подршка ученицима који имају потешкоће при опредељивању у ПО. Испитивање професионалних интересовања ученика (тест из портфолиа за професионалну оријентацију или неки други тест професионалних интересовања). Обрада и анализа података и упознавање ученика са резултатима тестирања. Сарадња са Националном службом за запошљавање. Рад на професионалном опредељивању ученика који имају сметње у развоју или показују слабије напредовање или потичу из недовољно стимулативних средина. Упознавање ученика са условима уписа на специјализоване смерове у гимназијама и уметничким школама.	Тим, ПП служба, представници Националне службе за запошљавање Предметни наставници
IV	Презентација средњих школа у нашој школи. Реализација родитељског састанка на тему „Завршни испит и процедуре приликом уписа у средњу школу“.	Одељењске старешине, чланови Тима, ПП служба, родитељи, Клуб родитеља и наставника.
V, VI	Индивидуално саветовање ученика и родитеља приликом избора средње школе (нарочито након полагања завршног испита како би ученици ускладили постигнуте резултате са својим жељама и реално сагледали услове за упис у конкретне школе са листе).	Одељењске старешине, чланови Тима, ППС

током школске године	Постављање значајних информација у вези са ПО на сајт школе и континуирано уређивање паноа за ПО у простору школе. Редовно информисање ученика о активностима „Отворених врата" средњих школа.	Одељењске старешине, чланови Тима, ППС

15. Програм здравствене заштите

Основна здравствена заштита наших ученика се остварује у Дом здравља Нови Београд као и у зубарској ординацији у склопу школе.Сарадња са педијатријском службом ће се одвијати кроз вршење редовних систематских прегледа, вакцинације кроз предавања која ће реализовати школски лекар или спољни сарадник. Стручни органи наше школе ће пратити и анализирати податке о здравственом стању ученика и на основу тога предузимати кораке превенције и корекције.
Очни преглед ученика обавља се на крају сваке школске године.
Ученици осмог разреда имаће здравствени преглед на крају школске године, на време за упис у средње школе.
Стални систематски стоматолошки преглед и санација зуба обављаће се током целе године у школској амбуланти.
Током школске године контролисаће се хигијена школе као и хигијена ученика.
Здравствена заштита ученика остариће се путем здравственог васпитања, нарочито наставних предмета биологије и физичког васпитања, као и кроз биолошко - медицинска предавања лекара.
У погледу исхране ученика, обезбеђен је у боравку ручак. Здравствена превенција обухвата и превентивне мере у вези са безбедношћу боравка ученика у школи. Ово обухвата професионално обезбеђење у школи - школски полицајац, дежурство наставника, дежурство помоћног особља, као и правила о контролисаном уласку и боравку у школској згради и школском дворишту.

16. Програм социјалне заштите

Социјална заштита ученика подразумева систем различитих мера и активности чији је циљ пружање најбоље подрше ученицима са социјалним проблема тј. ученицима који припадају осетљивим групама као што су:

- материјално угрожене породице

- деца без родитељскогстарања
- једнородитељске породице
- ромска национална мањина
- лица са инвалидитетом
- лица са хроничним болестима
- избегла и расељена лица
- деца сасметњама у развоју и поремећајима у понашању.

Циљеви и задаци програма:

- пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашању,
- пружање помоћи васпитно запуштеним или угроженим ученицима, ученицима који долазе из дефицијентних породица или породица са проблематичним односима,
- сарадња са установама и организацијама које се бави социјалним питањима,
- упознавање и праћење социјалних прилика ученика / упућивање у остваривање социјално-заштитних мера,
- утврђивање социоекономског статуса родитеља,
- упућивање родитеља на остваривање права,
- развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности.

Начин реализације активности се одвија најпре у школи где стручни сарадници уз сарадњу учитеља, одељењских старешина и наставника детектују социјални проблем независно од тога да ли је повезан с понашањем ученика и/или чланова његове породице. Стручни сарадници тада путем дописа обавештавају Центар за социјални рад, који предузимају мере из свог делокруга рада - одлазе на терен, преиспитују породичну ситуацију, обављају информативне разговоре с ученицима и/или члановима њихових породице. Када утврде потребне чињенице реализују одређене социјалне и законске мере и пружају социјалну заштиту ученицима и њиховим породицама. У циљу ефикасније сарадње школе и Центра за социјални рад могућ је и долазак радника Центра за социјални рад у школу, где се даље формира заједнички тим за заштиту ученика који прави лични план заштите ученика и ради на његовој реализацији. Врло је важна повратна информација Центра за социјални рад школи, односно благовремена узајамна комуникација.
Школа у сарадњи са другим надлежним установама и организацијама брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група.

17. Програм заштите животне средине

Циљ програма је развој и јачање еколошке свести. Активности програма усмерене су на остварење општег циља, а током школске године реализоваће се предвиђени пројекти у сарадњи са Министарством заштите животне средине на основу дописа упућеног школи и успостављањем сарадње са носиоцима пројеката.

Садржаји	Време реализације	Носилац активности	Учесници
1. Естетско и функционално уређење школског простора за почетак шк.године	VII -IX	*ОС,* наставници	Ликовна секција, представници одељења
2. Уклањање плаката, огласа, графита са фасада	IX-VI	*ОС,* наставници	ОЗ
3. Фунционално опремање хола за презентацију радасекције	IX	*ОС,* наставници	Секције виших разреда
4.Уређење зелених површина у дворишту	IX-VI	Наставници Сарадња са Клубом родитеља и наставника и рколошком организацијама	ОЗ
5. Кућни ред у школи	IX-VI	Наставници	Сви

6. Уређење одељењских паноа	IX-VI	*ОС*	Ученици, ОС
7. Естетско уређење и опремање	XI	Наставници	Ученици,одељењски старешина, наст. ТИТ
8.Опремање школе цвећем и одржавање постојећих биљака	IX-V	Наст. биологије	Секције
9.Опремање паноа за родитеље	IX-V	ОС	Чланови ликовне секције
10.Бирајмо најбоље уређену учионицу-кабинет	XII	*ОС, наставници*	Одељ.старешина Представник наставника

18. Програм сарадње са локалном самоуправом

Сарадња са локалном самоуправом реализује редовно у разним видовима и према потребама. Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе.

Школа редовно сарађује са интерресорном комисијом тражећи мишљења и консултујући се у вези са пружањем најоптималније додатне помоћи ученицима.

ОБЛАСТ САРАДЊЕ	САДРЖАЈ САРАДЊЕ	РЕАЛИЗАТОРИ
Размена битних података	Подаци о броју ученика за упис у први разред уколико Општина пошаље податке школи Размена података о ученицима којима је потребна додатна подршка с циљем унапређења начина пружања додатне подршке, сарадње са родитељима и релевантним стручњацима	Општина Нови Београд Интерресорна комисија

Различити програми и пројекти	Реализација различитих програма и пројеката у области образовања и васпитања	Локална самоуправа и повезани партнери у сарадњи на реализацији циљева различитих програма и пројеката

Поред сарадње са општином Нови Београд, и другим општинама по потреби, школа сарађује са различитим средњим школама и факултетима. У склопу обављања стручне праксе у нашој школи, школа има потписане протоколе о сарадњи са факултетима за хемију, физику и географију. Планирано је да се потпише протокол о сарадњи са средњом Графичко-медијском школом на Новом Београду, као и уопште сарадња са Факултетом драмских уметности и другим факултетима, школама и институцијама које би допринеле узајамном развоју и унапређењу образовно-васпитног рада.

19. Програм сарадње са породицом

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно **другим законским заступницима** ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Сарадња обухвата детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне, и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно-образовних утицаја.

Циљ: Успостављење успешне сарадње родитеља и школе, међусобно уважавање и поверење како би заједнички што боље деловало на развој ученика.
Сарадња ће се одвијати у следећим облицима:
Индивидуални облик: индивидуалним разговорима наставника, стучних сарадника и директора о напредовању ученика, њиховом понашању у породици и у школи и проблемима у учењу.
Писмени облик: контакти са родитељима за правдање изостанка, молбе, поруке.
Групни облик: разговори биће организовани са родитељима ученика код којих се јављају тешкоће у напредовању (учењу и понашању) како би се заједнички пронашло што боље решење. Разговори ће организовати одељењски старешина у сарадњи са директором, школским педагогом и психологом.
Родитељски састанци: сазива их и припрема одељењски старешина.
Отворена врата: према распореду доступном на сајту школе.

Посебна сарадња са родитељима се остварује преко Савета родитеља и Клуба родитеља и наставника. Реализација пројекта «Покрени знање – помози ми да научим» који је осмислило Удружење родитеља и наставника «Партнерски за образовање» Београд, а у школи се реализује кроз сарадњу са Клубом родитеља и наставника, представља још један вид успостављања конструктивне сарадње са родитељима и промовисања њихове веће укључености у активности школе и подршку ученицима.

20. Програм излета, екскурзија и наставе у природи

Настава у природи је облик образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми, пројектна настава и ваннаставне активности из плана и програма наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања – у климатски погодном месту из здравствено-рекреативних и образовно-васпитних разлога.
Екскурзија је облик образовно-васпитног рада који се остварује ван школе. Ови облици образовно-васпитног рада спроводе се у складу са одредбама **Правилника о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи** ("Службени гласник РС", број 30 од 25. априла 2019.).

Циљ наставе у природи и екскурзије

Циљеви наставе у природи су:

– очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја;

– стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена;

– проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу;

– развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе;

– социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;

– развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима;

– развијање способности сагледавања развоја привредних могућности краја, односно региона који се обилази.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе.

Задаци наставе у природи и екскурзије

Задаци наставе у природи остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег плана рада школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су:

– побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
– задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и игром;
– очување природне дечије радозналости за појаве у природи и подстицање интересовања и способности за њихово упознавање кроз одговарајуће активности;
– развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности у конкретним природним и друштвеним условима;
– подстицање самосталности у процесу стицања знања кроз непосредне истраживачке задатке;
– развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколошких навика;
– упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
– упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
– упознавање разноврсности биљног и животињског света појединих крајева, уочавање њихове повезаности и променљивости;
– упознавање са карактеристикама годишњих доба у природи и смењивање временских прилика;
– развијање способности сналажења тј. оријентисања у простору и времену;
– оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
– развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;
– подстицање и стварање навике за неговање редовне физичке активности и за што чешћи боравак у природи;
– формирање навика редовне и правилне исхране;
– навикавање на правилно смењивање рада, одмора и сна;
– разумевање и уважавање различитости међу појединцима;
– подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима кроз одговарајуће активности.

Задаци екскурзије су: проучавање објекта и феномена у природи; уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и еколошке навике; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, као и позитивним социјалним односима.

Садржаји екскурзије у првом циклусу основног образовања и васпитања су посебно:

– уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природно-географских одлика Републике Србије;
– посматрање карактеристичних биљака и животиња (обилазак станишта биљака и животиња);
– посете заштићеним природним подручјима (национални паркови, резервати, споменици природе и др.);
– упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи – научника, књижевника, уметника, војсковођа, државника и др.);
– развијање способности оријентације у простору и времену;
– обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми (упознавање с производњом здраве хране);
– обилазак привредних друштава и јавних предузећа (прерада природних сировина, упознавање с различитим делатностима људи, заштита животне средине и др.).

Садржаји екскурзије у другом циклусу основног образовања и васпитања су посебно:

– посете које омогућавају упознавање са природним лепотама, природно-географским и друштвено-географским одликама Републике Србије (планине, реке, језера, бање, биљни и животињски свет, заштићени природни објекти и национални паркови, становништво, народи и етничке заједнице у Републици Србији и др.);
– обилазак праисторијских, античких, средњовековних, нововековних и локалитета савременог доба (Лепенски вир, Винча, Сирмијум, Виминацијум – војни логор, Гамзиград – Царска палата, Медијана, Студеница, Ђурђеви Ступови, Жича, Милешева, Сопоћани, Градац, Грачаница, Високи Дечани, Раваница, Лазарица, Љубостиња, Манасија, Каленић, Сремски Карловци, Крушедол, Ново Хопово, Врдник, Смедеревска тврђава, Голубац, Нишка тврђава, Петроварадинска тврђава, Орашац, Топола, Ћеле-кула, Таково, Тршић, Бранковина, Врањевшница, Текериш, Струганик, Шумарице и др.);
– обилазак Београда, престонице Републике Србије (Дом Народне скупштине, Народно позориште, Народни музеј, Београдска тврђава, Опсерваторија, Војни музеј, Музеј Српске православне цркве, Музеј Првог српског устанка – Конак кнеза Милоша, Конак кнегиње Љубице, Народна библиотека, краљевски дворови на Дедињу, Музеј града, Авала, Јајинци, Етнографски музеј, Педагошки музеј, Музеј Вука и Доситеја, Саборна црква, Храм Светог Саве на Врачару, Природњачки музеј, Ботаничка башта „Јевремовац”, зоолошки врт, Музеј југословенске кинотеке, Музеј Николе Тесле, Музеј савремене уметности и др.);

– обилазак установа културе у Републици Србији (Галерија Матице српске у Новом Саду, Српско народно позориште у Новом Саду, Књажевско-српски театар у Крагујевцу, завичајни и локални музеји, спомен-куће и др.);
– обилазак привредних друштава и јавних предузећа (предузећа у области прехрамбене, хемијске, машинске и електроиндустрије, индустрије грађевинског материјала, енергетике и др.);
– подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Оквирни план дестинација за извођење излета, екскурзија и наставе у природи

Настава у природи:

1. Орашац (Аранђеловац, Букуља)
2. Гоч
3. Ивањица
4. Златибор
5. Тара
6. Бања Врујци
7. Сребрно језеро
8. Тршић

Излети:
Београдска разгледница
- Бојчинска шума
- Салаш Стремен у Јакову - Манастир Фенек
- Београдски хиподром - Ада Циганлија
- Авала
- Наутичко село у Бољевцима
- Пећинци (Музеј хлеба)
- Етно - парк Купиново
- Марадик
- Огледно добро "Мали Дунав" Радмиловац

V РАЗРЕД / Једнодневна екскурзија

1. Београд - Ковачица – Идвор – Царска бара - дворац Ечка - Београд
2. Београд - Манасија – Раваница - Ресавска пећина - Београд
3. Београд - Крупајско врело – манастир Горњак - Београд
4. Београд - Свилајнац (Природњачки центар) – село Грабовац (кућа Стевана Синђелића и црква) или Манасија - Београд

VI РАЗРЕД / Дводневна екскурзија

1. Београд - Смедерево - Виминацијум – Лепенски вир – Кладово - Мајданпек – Рајкова пећина - Београд
2. Београд - Јагодина - Жича - Врњачка бања - Крагујевац - Београд

VII РАЗРЕД / Дводневна екскурзија

1. Београд - Сомбор – Зобнатица – Суботица – Палић - Београд
2. Београд - Ниш – Нишка бања – Ђавоља варош – Пролом бања – Београд
3. Београд - Манастир Рача – Тара – Вишеград (Андрићев град) – Тара - Београд

VIII РАЗРЕД / Тродневна екскурзија

1. Београд – Гуча – Потпећка пећина – етно село Штитково – Златар – Пријепоље – Милешева – Камена гора – слапови Сопотнице – Златар – Нова Варош - Увац (вожња по Увачком језеру или шетња уколико је водостај низак) – Златар - Београд
2. Београд – Крагујевац – манастир Ђунис – Лесковац – Врањска бања – Власинско језеро – Врање – Београд
3. Београд – Студеница – Копаоник – Нови Пазар - Стари Рас – Ђурђеви ступови – Копаоник – Крушевац - Београд

Приликом остваривања програма наставе у природи што више наставних и ваннаставних активности треба реализовати у природном окружењу – уз смењивање редовне наставе, самосталних активности ученика, спортско-рекреативних и културних активности, игре и забаве, пасивног и активног одмора.

Настава у природи може да се реализује у трајању од седам до 10 дана.

У складу са циљем и задацима екскурзије одређују се путни правци, објекти, манифестације, крајеви и предели у којима се реализује екскурзија.

Екскурзија се изводи искључиво на територији Републике Србије. За ученике седмог и осмог разреда основне школе, екскурзија се може организовати и у Републици Српској.

21. Програм рада школске библиотеке

Школска библиотека је место библиотечко-информационе, васпитно-образовне и културне активности школе.
У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечко-информациона грађа (књиге, серијске публикације и др.) и извори.
Библиотека је дужна да у свом фонду прикупља уџбенике и друга наставна средства намењена ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и стручну литературу за наставнике и стручне сараднике.
Задатак школске библиотеке је да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

ОБЛАСТ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
БИБЛИОТЕЧКИ ФОНД	Набавка литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и сараднике	Библиотекар, стручни сарадници, директор, наставници

РАД СА УЧЕНИЦИМА	Учлањивање ученика Упућивање ученика у коришћење енциклопедија, лексикона, речника, приручника, књиге лектире Учешће у пројектима и културним активностима школе Развијање навике за читање, чување, заштиту и руковање књигама и часописима Припремање прилога за школски сајт и летопис Школе	Библиотекар, ученици од I-VIII разреда
САРАДЊА СА НАСТАВНИЦИМА	Организовање наставних часова и радионица Коришћење ресурса библиотеке у наставном процесу Тематске изложбе и сусрети у вези с појединим издањима, ауторима, акцијама и јубилејима Припремање прилога за школски сајт	Библиотекар, стручни сарадници, директор наставници
САРАДЊА СА УСТАНОВАМА ВАН ШКОЛЕ	Припремање и организовање културних активности школе (књижевне трибине, сусрети, такмичења, конкурси, акције прикупљања књига, обележавање значајних јубилеја – Лазини дани) Сарадња са издавачким кућама	Библиотекар, наставници, ученици, запослени у установама културе

22. Програм безбедности и здравља на раду

Школа поседује *Акт о процени ризика за сва радном места и у радној околини*, *Правилник о безбедности и здрављу на раду* и *Програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад*.

ПОДРУЧЈЕ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ	Информисање запослених радника са прописаним мерама и нормативима безбедности на раду Континуирано праћење исправности инфраструктуре школе и благовремено отклањање кварова Провера противпожарног система Обука запослених за противпожарну заштиту Оспособљавање запослених из области безбедности на раду Коришћење централизованог видео надзора Усаглашавање аката са Законом Информисање и едеукација родитеља/старатеља Едукација ученика Сарадња са другим надлежним институцијама	Директор Секретар Домар Стручњаци из области, домар Стручњаци из области Стручњаци из области Директор Секретар Сви запослени, стручњаци из области Сви запослени
ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ	Информисање запослених радника о прописаним мерама у случају епидемије Обука запослених радника о пружању прве помоћи Обука запослених из области здравља на раду Дезинсекција и дератизација простора, два пута годишње Набавка заштитне опреме	Завод за јавно здравље Стручњаци из области Надлежна установа Директор
ОСИГУРАЊЕ	Осигурање запослених Осигурање школске имовине Осигурање ученика Осигурање одговорности из делатности	Изабрана осигуравајућа кућа

23. Начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад

а. Програм рада у продуженом боравку

Продужени дневни рад након редовне преподневне наставе, **продужени боравак,** један је од модела којим се квалитетно и систематски организује васпитно-образовни рад са децом млађег школског узраста. Рад у продуженом боравку је необавезан облик васпитно-образовног рада који се одвија пре и после наставе и има своје педагошке, васпитне, образовне и социјалне вредности. Рад у продуженом боравку је усклађен и прати и допуњава образовно-васпитни рад у редовној настави.

Циљеви и задаци програма продуженог боравка:

- Потпун и хармоничан развој детета
- Важност истицања индивидуалних различитости (свако дете је јединствено; осигурава му се развој свих потенцијала)
- Фокусирање на учење (истиче се важност онога што дете учи и процеса којим усваја знање)
- Оспособљавање ученика за самостално учење
- Подстицање мотивације за учење
- Улога технологије у образовању ученика
- Социјализација и комуникација
- Културно-уметничко подручје развоја
- Игре, спорт и рекреација
- Тимски рад
- Подизање нивоа опште културе ученика
- Рад са децом са посебним потребама и даровитим ученицима

Организацију рада продуженог боравка можемо поделити у три сегмента:

- Време за израду домаћих задатака и вежбање (самостални рад ученика уз помоћ учитеља)
- Слободно време (друштвене игре по слободном избору ученика, у учионици или дворишту, игре опуштања, спортске игре)
- Усмерене (или слободне) активности ученика (ликовн, музичке, говорне, такмичења у шаху, плесу, писању поезије, цртању...)

б) Програм инклузивног образовања реализује се путем активности Тима за инклузивно образовање, у ширем (школски Тим) и ужем саставу (тимови за додатну подршку ученику/ци).

Општи циљ програма: постизање оптималних образовно-васпитних постигнућа ученика и његово оспособљавање за квалитетан и самосталан живот у заједници.

Задаци Тима за инклузивно образовање:

1. Унапређивање квалитета рада у школи, доношењем плана ИО.
2. Организација, координација и евалуација активности ИО.
3. Идентификовање ученика који напредују уз потешкоће и/или су из осетљивих група и других ученика којима је потребна додатна подршка.
4. Формирање тимова за додатну подршку за свако дете.
5. Израда, спровођење и евалуација ИОП-а.
6. Учешће у раду Педагошког колегијума и информисање о плану активности и ИОП.
7. Осмишљавање антидискриминационих мера.
8. Вођење евиденције о раду Тима и евиденције о ученицим који уче по ИОП-у.
9. Осмишљавање начина за активније укључивање родитеља.
10. Прикупља и размењује примере добре праксе.
11. Сарадња са интерресорном комисијом, школом за ученике са сметњама у развоју, родитељима и другим институцијама.
12. Мотивисање наставника да се стручно усавршавају у области инклузивног образовања.
13. Осмишљавање мера за спровођење ИОП-а.

	Садржај, активности	Носиоци и сарадници	Начини и исходи
VIII/IX/X	Конституисање Стручног тима за инклузивно образовање. Израда годишњег програма рада Стручног тима за инклузивно образовање.	Чланови Тима	Оформљен Тим Записник са састанка Тима Центар за таленте

	Упознавање чланова Тима са ученицима којима је потребна додатна подршка у образовању. Разматрање увођења ИОП-3. Разматрање евентуалних законских новина у области ИО. Договор око састанака Тимова за ИОП у вези са појединачним ученицима. Сарадња са Центром за таленте.		
XI	Анализа и вредновање појединачних ИОП-а на крају првог класификационог периода на основу извештаја одељењских старешина и предметних наставника. Покретање процедуре за израду ИОП-а за друге ученике према потреби. Анализа степена укључености ученика који уче по ИОП-у у ваннаставне активности и евалуација сарадње са установама ван школе које учествују у реализацији ИОП-а.	Чланови Тима Одељењске старешине Предметни наставници	Евалуација ИОП-а Записник са састанка Тима
II	Анализа и вредновање појединачних ИОП-а на крају првог полугодишта на основу извештаја одељењских старешина и предметних наставника. Анализа оцењивања ученика који раде по ИОП-у (искуства предметних наставника).	Чланови Тима Одељењске старешине Предметни наставници	Евалуација ИОП-а Записник са састанка Тима
VI	Годишње вредновање реализације ИОП-а – збирна анализа на основу извештаја предметних наставника. Анализа сарадње родитеља ученика који су укључени у ИО. Анализа рада Тима и предлози за рад у наредној школској години.	Чланови Тима Одељењске старешине Предметни наставници	Евалуација ИОП-а Записник са састанка Тима
IX - VI	Едуковање учитеља и наставника за израду ИОП-а. Остваривање сарадње са надлежним институцијама (Институти, Заводи, Дом здравља, Школска управа и други).	Чланови Тима Одељењске старешине Предметни наставници	Записници у дневницима рада чланова Тима

	Формирање и саветовање Тимова који раде на реализацији појединачних ИОП-а. Састанци чланова Тима са наставницима и родитељима (по потреби).		

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма.

в. Програм рада Ученичког парламента

Ученички парламент је законом предвиђен облик организовања ученика ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу.

Закон о основама система образовања и васпитања
Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 88/2017, 27/2018 - други закон и 27/2018 (II) - други закон

Месец	**Активности**
Септембар	- Упознавање ученика ради што успешнијег оформљивања тима и одабира представника (председник, потпредседник и записничар). - Конституисање Парламента и избор ученика за горе поменуте функције. - Упознавање са Изводом из Закона о системима васпитања и образовања о Ђачком парламенту и Пословником о раду ученичког Парламента – читање и дискутовање о документима и начина примене информација из истих у будућем раду.
Октобар	- Идентификација проблема којема би ученици желели да се баве. - Формирање радних група (тимова) за акције. - Упознавање са основама спровођења акције (циљ – активности – време – одговорни). - Осмишљавање флексибилног Годишњег плана рада и мапирање тема.
Новембар	- Светски дан детета (обележавање): Повеља о правима и безбедност ученика. - Пројекти/ акције у току.

Децембар	- Светски дан сиде, дан УНИЦЕФ-а (11.12.) (обележавање). - Пројекти/ акције у току.
Јануар	- Школска слава, Дан школе (могућности за укључивање у организацију). - Пројекти/ акције у току.
Фебруар	- Пројекти/ акције у току.
Март	- Пројекти/ акције у току.
Април	- Светски дан здравља (07.04.) (обележавање). - Пројекти/ акције у току.
Мај	- Пројекти/ акције у току.
Јун	- Пројекти/ акције у току. - Интерна и екстерна евалуација рада Ђачког Парламента.

г. Програм рада Клуба родитеља и наставника

Као што је пракса показала, иако је тема учешћа родитеља у образовању препозната у свим значајним документима образовних политика, не постоје довољно ефикасни механизми који ће помоћи родитељима да буду активни и укључе се у рад школе. Међународна искуства, али и искуства и пракса у земљи (формирање и рад Клубова родитеља, Тимова за сарадњу са породицом, итд.) показала су да се сарадња на релацији школа – родитељ оснажује и учешће родитеља повећава уколико постоји више различитих начина како родитељи могу да се укључе и допринесу раду школе. Досадашња пракса показује да ниво укуључивања родитеља у рад школе зависи од броја механизама, дефинисаних начина/ могућности за учешће родитеља (Савет родитеља, школски тимови, Клубови родитеља), као и да ће се родитељи укључивати више, одазивати чешће, уколико постоји прилика за непосредније, директније учешће. Досадашњи модуси/ начини учешћа који се нуде родитељима у оквиру школе, су најчешће представничког карактера. Оничесто не омогућавају континуирано учешће већег броја родитеља директноу осмишљавање, планирање и реализацију активности/ програма/ пројеката и прикупљање средстава, већ се учешће углавном остварује преко и/или на позив преставника родитеља у тим телима. Уколико се и дешава консултовање већег броја родитеља, најчешће једном до два пута годишње. Наведена искуства из иностранства се разликују управо по томе, што у школама активно раде школске групе родитеља и наставника, које функционишу као удружења и на тај начин пружају могућност за веће, директније укључивање родитеља и лакше прикупљање средстава за рад.

Водећи се тим примером, школа је донела одлуку да формира **Клуб родитеља и наставника**, који заједно са Саветом и школским тимовима обезбеђује значајније и директније учешће родитеља по питањима од интереса за рад школе и образовање ученика, родитеља и наставника.Посебна добит од успостављања Клуба, који окупља и родитеље и наставнике, јесте управо

заједнички рад кроз који се унапређује међусобна сарадњаиобезбеђује достизање најбољег интереса ученика у процесу образовања, а на питања као што су: унапређивање образовних постигнућа, мотивације за школско учење и остваривањеподстицајне и безбедне климе у школи и генерално безбедности деце, превенције насиља, итд.

Оквир рада Клуба родитеља и наставника

Клубови родитеља и наставника представљају групе које чине родитељи и наставници заинтересовани да се активније укључе у креирање и реализацију програма који пружају подршку за све учеснике активне у образовном процесу – ученике, родитеље и наставнике. Клубови су оперативне јединице које могу брзо и ефикасно да се организују и реализују активности и на тај начин одговоре на потребе различитих учесника у образовању и допринесу развоју квалитетне сарадње на релацији школа – родитељи.

Клубови родитеља и наставника, Савет родитеља школе и школски тимови који укључују родитеља, заједно чине оквир за сарадњу и учешће актера окупљених у образовању. Клуб родитеља и наставника је јединица која омогућава директно учешће већег броја родитеља и наставника који реализују конкретне акције/ програме/ иницијативе, а у складу са заједнички дефинисаним приоритетима, који се утврђују у сарадњи са Саветом родитеља, и другим школским тимовима. Делујући као неформално удружење, Клуб омогућава флексибилније и ефикасније организовање и реализацију већег броја иницијатива, него што је то случај у пракси са Саветом родитеља. На тај начин, Клуб постаје „продужена рука" за спровођење активности Савета родитеља/ Тимова за сарадњу са породицом.

Клуб и Савет (и др. тимови који укључују родитеље или су усмерени на рад са породицом) координирају активности и заједно доприносе да се унапреде услови и подигне квалитет образовања,а у циљу проналажења најбољих начина да се одговори на потребе које се препознају као значајне у појединачним школама. Клуб и Савет заједно учествују у: препознавању приоритета за рад у наредној години, заједно раде на остваривању сарадње са значајним актерима у локалној заједници и шире (образовним, здравственим институцијама и институцијама културе, спортским удружењима, невладиним организацијама, фондацијама, итд.) и планирају иницијативе које су усмерене на унапређење услова и квалитета образовања. О својим активностима Клуб редовно извештава Савет родитеља школе и Наставничко веће, док Савет прослеђује даље информације преко представника родитеља осталим родитељима, односно преко Наставничког већа запосленима у школи.

У складу са наведеним, оквир рада Клуба родитеља и наставника подразумева следеће:

- испитивање потреба и интересовања различитих учесника у образовању (родитеља, наставника и ученика) за одређеном подршком, са посебном пажњом на разумевање свих препрека које постоје у сарадњи родитељ – школа (спровођење истраживања на тему како родитељи виде наставнике у образовном процесу и обрнуто, дискусија како да се сарадња унапреди по одређеним темама, које вештине недостају, итд.);

- креирањеобразованих програма, школских (на пример учешће у настави), и ваншколских, као што су различите активности у области спорта, науке, културе, еколошке заштите, здравља и безбедности, итд. – на све теме које се препознају као значајне, како за ученике, тако и за родитеље и наставнике;
- развијање иницијатива за унапређење организације живота у школи – школског окружења и услова у школи;
- мапирање/препознавање значајних програма/ иницијатива, удружења, итд. у локалној заједници, али и шире (на међународном плану) са којима треба развити партнерство/ сарадњу;
- прикупљање средстава за програме/ иницијативе које се дешавају у школи;
- редовно информисање Савета, Наставничког већа, школских тимова о спроведеним активностима (учешћем на редовним састанцима, припремом периодичних извештаја, итд.);
- редовно информисање родитеља, наставника и ученика о планираним и спроведеним активностима (сајт школе, кампање, инфо пултови, часопис школе, итд).

Начин рада Клубова родитеља и наставника

Клубови родитеља и наставника функционишу као групе/ неформална удружења на нивоу школе. У циљу боље организације рада, Клуб формира скупштину коју чине сви заинтересовани родитељи и наставници који се региструју као чланови Клуба. Скупштина бира једног наставника и једног родитеља да координирају рад групе. Поред координатора, скупштина бира и једног записничара и благајника. Клуб спроводи активности на основу плана активности који се утврђује на почетку школске године, на основу утврђених потреба и анализа тренутног стања у школи по одређеним питањима. Клуб о својим активностима редовно извештава Савет родитеља са којим тесно сарађује, Наставничко веће, ученички парламент, али и родитеље, наставнике и ученике кроз редовне активности информисања (сајт школе, кампање, инфо пултови, часопис школе, огласна табла, итд.).

д. Програм школског маркетинга

Циљ програма школског маркетинга је континуирана промоција рада школе, представљање резултата и успостављање сарадње са широм заједницом с циљем унапређења квлаитета рада школе и јачањем свестности о значају школе као институције.

СЕПТЕМБАР:
* Састанак са руководиоцима слободних активности, разним друштвеним организацијама, локалном месном заједницом и договор о заједничком раду
* Објединити планове рада и дати конкретна задужења
* Промоција почетка школске године

ОКТОБАР:
* Манифестација “Радост Европе”
* Сарадња са Месном заједницом
* Посета Сајму књига

НОВЕМБАР:
* Организовање хуманитарних акција у сарадњи са Подмлатком ЦК
* Уређење паноа у школи / литерарни и ликовни радови /

ДЕЦЕМБАР:
* Организовано обележавање Нове године.

ЈАНУАР:
* Обележити прославу Дана Светог Саве / у програм укључити све културно - уметничке секције.

ФЕБРУАР:
* Обележити на пригодан начин ДАН ШКОЛЕ,
* Састанак са руководиоцима свих облика друштвених и слободних активност и договорити се о укључењу у такмичења која се организују на нивоу Општине, Града, Републике.

МАРТ:
* Организовати акцију „У сусрет пролећу “ / рад на заштити човекове средине.

АПРИЛ:
* Обележити 11. април - Дан Новог Београда / сарадња са МЗ.
* Учешће на „Песинчком каравану “.

МАЈ:
* Смотра стваралштва ученика основних школа
* Организовање посета позоришним представама

ЈУН:
* Организовати састанак са ученицима који су у току године допринели афирмацији школе.
* Свечано обележити завршетак школске године и доделу књижица,
сведочанстава и диплома.

24. Критеријуми за оцењивање на нивоу школе

С обзиром на потребу за јаснијим критеријумима за оцењивање који би били унапред јасно одређени, транспарентни и доступни, стручна већа су дефинисала критеријуме за поједине предмете и на нивоу већа. Критеријуми су постављени на сајт школе и доступни су свим учесницима у образовно-васпитном процесу, дакле, и родитељима и ученицима. Критеријуми оцењивања на нивоу школе део су Школског програма и налазе се у прилогу овог документа.

25. Праћење реализације школског програма

За реализацију Школског програма одговорни су сви чланови одељењских већа на нивоу разреда. Извршиоци датих задужења дужни су да подносе извештаје органима задуженим за праћење реализације о степену реализације свог програма.

Анализа програмских задатака и активности вршиће се на крају сваког класификасионог периода. Вредновање постигнутих резултата вршиће се на крају школске године.

Праћење реализације Школског програма вршиће:

Директор школе

Помоћник директора школе
Стручни сарадници
Наставничко веће
Школски одбор

26. Прилози Школског програма за период 2022-2026. г.

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма.

Остали прилози Школског програма за период од 2022. до 2026. године:

1.1. Програм обавезних предмета Први разред
1.2. Програм изборних програма Први разред
2.1. Програм обавезних предмета Други разред
2.2. Програм изборних програма Други разред
3.1. Програм обавезних предмета Трећи разред
3.2. Програм изборних програма Трећи разред
4.1. Програм обавезних предмета Четврти разред
4.2. Програм изборних програма Четврти разред
5.1. Програм обавезних предмета Пети разред
5.2. Програм изборних програма Пети разред
6.1. Програм обавезних предмета Шести разред
6.2. Програм изборних програма Шести разред
7.1. Програм обавезних предмета Седми разред
7.2. Програм изборних програма Седми разред
8.1. Програм обавезних предмета Осми разред
8.2. Програм изборних програма Осми разред
9.1. Верска настава –програм од 1. до 4. разреда
9.2. Верска настава – програм од 5. до 8. разреда
10.1. Програми слободних наставних активности за пети и шести разред
10.2. Програми слободних наставних активности за седми и осми разред
11.0. Критеријуми за оцењивање на нивоу школе

Председник Школског одбора

_____

Мирољуб Нешковић

У Београду, 01.07.2022. г.